

VII.MINORITĂŢI

11 febr. 1938 –1940

Mircea.Refă sumarul după documente Document curăţat.....	1
VII.MINORITĂŢI.....	1
11 febr. 1938 –1940.....	1
-----	5
Guvern Miron Cristea 10 febr-30 mart.'38.....	5
-----	6
A.1.)20 februarie'38.Constituţia Carol II.....	6
Titlul I.....	6
Despre teritoriul României.....	6
Art. 1.Regatul României este un Stat Naţional ,unitar şi indivizibil.....	6
Art. 2.Teritoriul României este inalienabil.....	6
Capitolul I.....	6
Despre datoriile românilor.....	6
Art 5.Egalitatea cetăţenilor, fără deosebire de origine etnică şi credinţă religioasă.....	6
Art.8.Interdicţii politice (propaganda,jurăminte ,).....	6
Este oprit preoţilor ,de orice rit sau credinţă religioasă ,a pune autoritatea lor spirituală în slujba propagandei politice,atât în locaşurile destinate cultului şi funcţiunilor oficiale , cât şi în afară de ele.Propaganda politică , în locaşurile destinate cultului , ori cu prilejul manifestaţiilor religioase, nu este îngăduită nimănui .Orice asociaţiune politică pe temeieri ori pretexte religioase este oprită .În afară de persoanele ,de condiţiunile şi de formele prevăzute de legi ,nimeni nu poate lua ori presta jurăminte de credinţă	6
Capitolul II.....	6
Despre drepturile românilor.....	6
Art. 10 .Libertatea conştiinţei, a muncii, învăţământului,asocierii ,întrunirilor.....	6
Art. 11.Naţionalitatea română.....	7
Despre libertăţile cetăţeneşti.....	7
Art. 19 .regimul cultelor religioase.....	7
...Biserica ortodoxă -dominantă ;biserica greco-catolică-întăitată.....	7
-Art.27.Accesul la funcţiunile şi demnităţile publice.....	7
Capitolul VI.....	7
Despre institutiunile judeţene şi comunale.....	7
Titlul VI.....	7
Dispoziţiuni generale.....	7
-Art.92.Drapelul României.....	7
-Art.93.Reşedinţa Guvernului.....	8
-Art.94.Limba română = limba oficială în Stat.....	8
-Art.95.Jurămintele admise (sau interzise).....	8
A.2.)Constituţia " Carol II " ,20 febr.1938 ;promulgare , 27 febr.'38.....	8
LD:Aviz spionilor:.....	8
LD:Aviz evreilor.....	8
*Notă 1 febr.'39.Decret-lege privind pierderea şi dobândirea naţionalităţilor.....	8
LD:Aviz cultelor religioase.....	8
LD:art naţionalist ,protecţionist.....	8
LD:Aviz neromânilor etnici :legea sângelui.....	8
B.)LD:gânduri şi ipoteze privind regimul minorităţilor.....	9
/leşirea din stereotipii, prejudecăţi şi conformisme.....	9
/Recunoaşterea "statelor naţionale"-strategie geostrategică a puterilor învingătoare.....	9
/Obligativitatea Statutului minorităţilor naţionale –bombă cu efect întârziat.....	9
/Nonsensul statelor mici "multinaţionale".....	9

/România.Răspunderi: țiganii și evreii.....	10
[*Notă:șvabii din Banat , după Munchen și primul Dictat de la Viena.....	10
C.) 1 dec.'38 :20 de ani de la unirea Transilvaniei.....	10
▫Consacrarea Unirii.....	10
a) Apelul sindicatelor.....	11
...24 Întruniri sindicale în toată țara.....	11
...Rezoluția muncitorimii la întruniri.....	11
...Hotărârea de a apăra unitatea și integritatea statului român.....	11
...Rezoluția muncitorimii din Cluj.....	12
1.) <i>Constituția</i> " Carol II " ,20 febr.1938 ;promulgare , 27 febr.'38.....	12
Art.1,2,3.Stat național, unitar, indivizibil.....	12
Art.8.Aviz G de F și PNC ;cultelor minorităților naționale.....	12
Art.9.Aviz spionilor.....	12
Art.11.Aviz evreilor.....	12
*Notă 1 febr.'39.Decret-lege privind pierderea și dobândirea naționalităților.....	12
Art.19.Aviz cultelor religioase.....	12
Art.27.Naționalist ,protecționist.....	12
Art.67.Aviz neromânilor etnici :legea sângelui.....	12
Art. 94. Limba română este limba oficială în stat.....	13
-----	13
Guvern Miron Cristea - II -30 mart.1938 - 31 ian 1939.....	13
-----	13
2.)Comisariatul General pentru Minoritari ,3 mai - 3 august '38.....	13
/3 mai.'38:CGM.....	13
/3 aug.SilviuDragomir –președ. CGM.....	13
/3 aug.'38.Regulamentul de funcționare CGM.....	13
▫14 aug.'38.Legea administrativă.....	13
/Limba oficială și drepturile minoritarilor.....	13
/18 oct.'38 Cancelaria CGM.....	14
/20 dec.'38 Consiliul de Miniștri aprobă CGM.....	14
3)P.Bănescu,Le nouveau régime des minorités en Roumanie , Bucarest ,1938.....	14
*Secția Studii a CGM.....	14
/Comisariatul general pentru Minorități.....	14
/Drepturi speciale pentru minorități.....	15
4.)Al.Vaida -Voevod, <i>Problema națională</i> a Transilvaniei,Memoriu ,Cluj, 12 mai '38.....	15
▫Minoritățile în noul regim.....	15
/Cazul minorității germane.....	15
...Fabricius –Führerul germanilor.....	15
...Tinerimea germană.....	16
5.)N.P.Comnen,neliniște față de presiunile germane și ruse ,mai '38.....	16
...20 mai'38 .Audiență la Rege.....	16
...22 mai '38 Întrevedere cu Thierry.....	16
[*Notă.Iridenta bulgară.....	16
[**Sârbii în România.....	16
6.)Statistici,anchete:revizuirea cetățeniei evreilor ,18 mai 1938.....	17
▫18 mai'38.Decret-lege de revizuirea cetățeniei.....	17
▫Cereri de revizuire : admise , respinse , soluționate.....	17
▫Concluzii.....	17
7.)Acordul de la Bled ,21-23 aug.'38.....	17
/Relansarea negocierilor cu Ungaria.....	18
/Eșecul conferinței.....	18
/Iritarea lui Hitler.....	18
/Chestiunea israelită.....	18
8.)Eugen Titeanu,Congresul presei de provincie ,Sibiu,31 oct.'38.....	18
/Lealitatea minorităților.....	18
9.)Oct.'38.Acordul de la Munchen.....	18

/Consecințele pentru România.....	19
10.)Fuziunea partidelor germane,Volksgemeinschaft (Comunitatea), nov.'38.....	19
/Fritz Fabricius –fuhrerul.....	19
11.a.)George Alexeanu (rezident regal Suceava) măsuri antievreești , 1 dec.'38.....	19
/Interzicerea limbii idiș (Deciziune 1 dec.1938).....	19
11.b)Memoriu -protest a publiciștilor evrei ,contra interdicției folosirii l.idiș,1938.....	19
/Interzicerea limbii idiș în unele orașe basarabene.....	20
/Inițiativa guvernelor polonez și român.....	20
/Marile democrații compătimesc pe evrei și dojenesc creștinii.....	20
♣Singura soluție:crearea unui stat evreesc.....	20
/Măsuri până nu este prea târziu.....	20
12.) Decret -lege: Frontul Renașterii Naționale,15 dec.'38.....	20
/Dreptul tuturor românilor de a se înscrie în FRN.....	21
/Interzicerea altor activități politice.....	21
13.)Silviu Dragomir, expunere privind CGM,20 dec. '38.....	21
/Cererile minorităților;soluțiile date.....	21
14.)dr.W .Filderman, <i>Memoriu</i> către Armand Călinescu , 21 dec.'38.....	21
#Proclamații fără sens :chestiunea evreească soluționată !.....	22
#Iluzii nerealizabile:evacuarea evreilor.....	22
♣Presa antisemită română.....	22
...Românii au pătruns în noile provincii,numai unde sunt evrei.....	22
...Nu există funcționari români șomeri !.....	23
...Nici un singur român nu a fost silit să renunțe la comerț.....	23
♣Evreeii trăesc pe un vulcan!.....	23
♣Încotro să emigreze evreeii ?.....	23
15) Gr.Gafencu(noul ministru de externe)-convorbire cu Poninski , 26 dec.'38.....	23
/Concertare în acțiunea de emigrare a evreilor.....	23
16)Gr.Gafencu (expozeu radio) :principiile politicii externe, 31 dec.'38.....	24
♣ Problema Minorităților.....	24
*Notă :minoritățile din Ungaria.....	24
Gr.Gafencu /31 dec.'38.....	24
/Chestiunea evreească.....	24
/Comisariatul General al Minorităților.....	24
17.)Încadrarea minorităților în FRN , 3 ian.'39 - oct.'39.....	25
♣Arnold Toynbee despre statutul minorităților din România.....	25
♣Valter Roman despre regim, FRN,partide maghiare ș.a mai 1939.....	25
...Partide burgheze maghiare.....	25
...Madosz (Uniunea oamenilor muncii maghiari din România).....	26
♣LD:Cronologie:etapele încadrării minorităților.....	26
♣10 ian.'39.Germanii.....	26
♣14 ian.'39.Ungurii.....	26
♣10 febr.'39.Bulgarii.....	27
♣5 oct.'39.Ucrainenii.....	27
/Alte activități.....	27
♣Populația României pe provincii și medii.....	27
♣Actualitatea minoritară în procente.....	27
-----	28
Guvern FRN Miron Cristea-III -1 febr.'39 -6 martie 39.....	28
Silviu Dragomir la CGM.....	28
GuvernFRN.Armand Călinescu-IV -7 mart -21 sept.'39.....	28
-----	28
18.) Demisia și reconstituirea Guvernului , emanație a FRN,1 febr.'39.....	28
/Continuitate și organizare.....	28
19.A.) 8 febr.'39 <i>Declarația -program</i> a guvernului FRN.....	28
k)Silviu Dragomir,ministru pentru Minorități.....	28

[*LD:Silviu Dragomir].....	28
-Misiunea Ministerului.....	29
...garantarea drepturilor minorităților istorice.....	29
...Încadrarea minorităților în FRN.....	29
...Ținta:înțelegere deplină, sinceritate, bună credință.....	29
19.B) <i>Declarația -program</i> a noului guvern , 8 febr.'39.....	29
▫Silviu Dragomir :Minoritățile.....	29
20.)Minoritarii se înscriu în FRN ,febr.'39.....	29
/Personalități marcante maghiare.....	29
/Secuții:peste 75% în FRN.....	29
/Personalități maghiare în Directoratul și Consiliul Superior FRN.....	30
21.)Armand Călinescu,interviu "Paris Soir " ,22 febr.'39.....	30
/În România nu mai există o "problemă" a minorităților.....	30
22)Martie 1939.Dezmembrarea Cehoslovaciei.....	30
▫ Împărțirea Cehoslovaciei: anexarea Ucrainei Subcarpatice de către Ungaria.....	30
▫Minoritatea română din Ucraina Carpatică.....	30
▫mart.'39.Mobilizarea românească din martie ' 39.....	30
▫apr.'39 Anexarea Albaniei de către Italia.....	30
23.)Mai.'39.Presiuni diplomatice maghiare:statutul minorității maghiare ,.....	31
/22mai'39-"Pactul de oțel" germano-italian.....	31
/Relansarea atacurilor maghiare.....	31
/Critica Ligii antirevizioniste.....	31
/Demersuri diplomatice maghiaro-italiene.....	31
*Notă .Românii din Ungaria (după anexarea Ucrainei subcarpatice).....	31
24.)Deschiderea ParlamentuluiFRN ,7 iun.'39.....	31
▫Jurământul	32
/Senatori din ex-partidele minoritare :.....	32
25.) Al.Vaida- Voevod ,președintele Adunării Deputaților- discurs ,9 iun.'39.....	32
▫ Minoritățile.....	32
26.)Grigore Gafencu , expozeu : politica externă a României , 9 iunie'39.....	32
▫ Precizări principale în conduita statelor mici și mijlocii.....	32
a)Spațiul vital.....	32
b)Problema minorităților nu este teritorială.....	33
c)Statutul minorităților.....	33
d.)Principiul integrității hotarelor.....	33
27.)Al.Rosetti (raportor),Proiectul de <i>Răspuns la Mesaj</i> ,Cameră,13 iun.'39.....	34
▫Minoritățile.....	34
28.)Alex.Mățu (ex- PNȚ , ex-sterist, ex-iunianist),la mesaj,Cameră , 22iunie.'39.....	34
▫ Minoritățile etnice.....	34
29.)Ion Gîruntu (FRN, Industrie,Comerț) , discurs la Mesaj, Cameră ,23 iun.'39.....	34
▫ Minoritățile.....	34
▫ Minoritățile naționale.....	35
30.)I.Jerca (deputat FRN de Gorj , Intelectuali) ,la Mesaj, Cameră,24 iun.'39.....	35
▫ Minoritățile.....	35
31.)CCBrăescu(FRN,Agricultori-senator numit de rege),la Mesaj,27 iun.'39.....	36
▫Primatul etnic românesc:nu se poate vorbi de egalitate.....	36
▫ Minoritățile etnice :drepturi ,nu egalitate !.....	36
/Statut special ; minister;.....	37
▫ Patria Românească:una și indivizibilă.....	37
32.)Alexandru Rosetti (raportor),Concluzii la dezbaterile la Mesaj ,28 iun.'39.....	37
▫Minoritățile etnice.....	37
/Declarația ponderată a lui Teleki.....	37
33.)Armand Călinescu , discurs -concluzie la Mesaj ,Cameră,28 iun.'39.....	37
▫Minoritățile etnice.....	38
/Românii nu sunt exclusiviști.....	38
/Problema minoritară- problemă internă.....	38

/Problema minoritară nu este una teritorială.....	38
/Toată solitudinea față de minoritari.....	38
34.)Victor Iamandi,Concluzii la dezbaterile la Mesaj, Senat,28 iun.'39.....	38
«Comisariatul pentru Minorități.....	38
35.)Minoritățile reprezentate în Parlament.....	39
/Unguri, germani,ucraineni, bulgari,polonezi,.....	39
/Turci,sârbi,găgăuzi, țigani.....	39
36.)Hans Hedrich (Comunitatea Germanilor),la R.laMesaj, 22 iun.'39.....	39
/Deplinul acord cu revoluționarea de sus a vieții de Stat.....	39
/Fideli Statului român și marelui popor german.....	39
/Misiuneacomunității :pionierii unor relații cu patria mamă.....	39
/Poporul român – popor dominant în Stat.....	40
/Poporul german –egalitate absolută în toate domeniile.....	40
/Recunoașterea Comunității germane = un pas înainte.....	40
37.)Szasz Paul (FRN,maghiari) ,Declarație la Mesaj, 22 iun.'39.....	40
38.)Adam Teleki (FRN,maghiari),Declarație la Mesaj, Cameră, 22 iunie '39.....	40
/Omagiul MSRegelui.....	40
/Dezvoltarea economică ,spirituală și culturală a minorităților.....	41
-Decretul Regal și Jurnalul Consiliului de Miniștri vor soluționa revendicările.....	41
/Votează Răspunsul la Mesaj.....	41
39.)Starea de spirit în armată și populația civilă , iunie'39.....	41
Marele Stat Major, Secția a II-a , Birou Contrainformații).....	41
II.Populația minoritară.....	41
1.Ungurii.....	41
2.Germanii , sașii, șvabii –hitleriști.....	41
3.Bulgarii.....	42
4.Ucrainenii.....	42
5.Evreii.....	42
6.Alte minorități.....	42
«Propaganda și mișcarea comunistă.....	42
40)Starea de spirit a populației , iulie'39.....	43
Inspectoratul general al Jandarmeriei.....	43
B)Populația minoritară rurală.....	43
1.Maghiarii.....	43
2.Germanii.....	43
3.Ucrainenii.....	43
4.Bulgarii.....	43
5.Evreii.....	43
C.Populația urbană.....	43
41) Proteste maghiare din România contra Radio –Budapesta , 4 aug.'39.....	43
/Minciunile Budapestei.....	43
/Împotriva propagandei mincinoase.....	44
42.)Sept.'39.România: 20 milioane locuitori.....	44
/Excedentul natural:4.575.000 suflete.....	44
«Excedentul natural pe neamuri (1933-1935).....	44
43.) 6 oct.'39 .Intrarea ucrainenilor în FRN.....	44
«Acordul între Guvern și Comunitatea ucraineană.....	44

A.1.)20 februarie'38.Constituția Carol II

(M.O.nr.48 ,27 febr.'38 ;(*Enciclopedia României*,1938,vol. I ,pag 222 /1-6 /)

(Rev."*Parlamentul românesc*" , 28 febr.'38; "*Universul* " , 20 febr.'38))

[LD :la Arh.Istorice Naționale se păstrează **originalul acestui document**,cu semnăturile autografe

În Enciclopedie ,**textul Constituției din 1938 este intercalat** ,pe un alt fel de hârtie ,și cu numerotare de la 1-6 ,în studiul lui PPNegulescu (între pag. 200 - 200a)

"**Carol al II.lea**,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională ,Rege al României ,

La toți de față și viitori, sănătate :

Poporul român dându-și învoirea ,Noi decretăm următoarea

CONSTITUȚIUNE

Titlul I

Despre teritoriul României

[LD:se păstrează conceptul din vechea Constituție :stat național,unitar, indivizibil,inalienabil,necolonizabil]

Art. 1.Regatul României este un **Stat Național ,unitar și indivizibil**

Art. 2.Teritoriul României **este inalienabil**

Capitolul I

Despre datoriile românilor

Art 5.Egalitatea cetățenilor, fără deosebire de origine etnică și credință religioasă

[LD :Art.10 din vechea Constituție]

Toți cetățenii români ,fără deosebire de origine etnică și credință religioasă , **sunt egali înaintea legii** ,datorându-i respect și supunere .

Art.8.Interdicții politice (propaganda,jurăminte ,)

[LD:**Aviz G de F și PNC și cultelor minorităților naționale**]

Este oprit preoților ,de orice rit sau credință religioasă ,a pune autoritatea lor spirituală în slujba propagandei politice,atât în locașurile destinate cultului și funcțiunilor oficiale , cât și în afară de ele.Propaganda politică , în locașurile destinate cultului , ori cu prilejul manifestațiilor religioase, nu este îngăduită nimănui .Orice asociațiune politică pe temeuri ori pretexte religioase este oprită .În afară de persoanele ,de condițiunile și de formele prevăzute de legi ,nimeni nu poate lua ori presta jurăminte de credință Capitolul II

Despre drepturile românilor

Art. 10 .Libertatea conștiinței, a muncii, învățământului,asocierii ,întrunirilor

[LD :**aviz partidelor,asociațiilor,presei etc .**]

Românii se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea muncii, de libertatea învățământului, de libertatea presei ,de libertatea întrunirilor, de libertatea de asociație și de toate libertățile din care decurg drepturi , **în condițiile stabilite prin legi** .

Art. 11. Naționalitatea română

Naționalitatea română se dobândește prin **căsătorie**, prin **filiațiune**, prin **recunoaștere** și prin **naturalizare** **Naturalizarea se acordă prin lege, în mod individual** .*

Soția profită de naturalizarea soțului și copiii minori , de aceea a părinților .

[Notă LD*La 1 febr.1939 intrase în vigoare noul **decret -lege** privind dobândirea și pierderea naționalității române - **se abroga legea din 24 febr.1924** - prin care naționalitatea română se putea dobândi prin :filiație,căsătorie, naturalizare și recunoaștere (Argus, 20 ian.1939)

Despre libertățile cetățenești

Art. 19 .regimul cultelor religioase

Libertatea conștiinței este absolută .

...Biserica ortodoxă -dominantă ;biserica greco-catolică-întâietate

Statul garantează **tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune** ,**întrucât exercițiul lor nu aduce atingere ordinii publice ,bunelor moravuri și Siguranței Statului** .

Biserica ortodoxă creștină și cea greco-catolică ,sunt biserici românești .

Religia creștină ortodoxă fiind religia marelui majorități a Românilor ,biserica ortodoxă **este biserica dominantă în Statul Român** ,iar cea greco-catolică are **întâietate** față de celelalte culte .

Biserica ortodoxă română **este și rămâne neatârnată de orice chiriarhie străină**,păstrându-și însă **unitatea** ,în privința dogmelor cu biserica ecumenică a Răsăritului

Chestiunile spirituale și canonice ale bisericii ortodoxe române țin de **o singură autoritate sinodală centrală**.

Raporturile dintre diferitele culte și Stat ,sunt de domeniul legilor speciale.

-Art.27.Accesul la funcțiunile și demnitățile publice

[LD :atenție la noțiunea de "**cetățean român** " și "**român**" .

Art. **echivoc** (naționalist sau xenofob ?!)care a suscitat **interpretări diferite**]

Numai cetățenii români sunt admisibili în **funcțiunile și demnitățile publice,civile și militare** , ținându-se seama de **caracterul majoritar și creator de Stat al Națiunii Române** .

Supușii străini nu pot ocupa atari funcțiuni ,decât în cazurile statornicite prin legi .

Străinii aflători pe pământul României **se bucură de protecțiunea dată de legi persoanelor și averilor în genere**.

Numai Românii și cetățenii naturalizați români **pot dobândi cu orice titlu și deține imobile rurale** în România .Străinii vor avea drept **numai la valoarea acestor imobile**..

Capitolul VI

Despre instituțiunile județene și comunale

Art. 79.

Instituțiunile administrative **sunt statornicite prin legi**

Titlul VI

Dispozițiuni generale

-Art.92.Drapelul României

Culorile drapelului României sunt: **Albatru, Galben , Roșu** , , așezate vertical .

-Art.93.Reședința Guvernului

Reședința guvernului e în **Capitala țării**

-Art.94.Limba română = limba oficială în Stat

Limba română este **limba oficială în Stat**

-Art.95.Jurămintele admise (sau interzise)

[LD:sunt vizate(interzise) :jurământul legionar , jurămintele masonice , jurămintele unor formațiuni extremiste (sași hitleriști,iridentă maghiară ș.a)

[LD:exercitarea funcției parlamentare va fi condiționată de prestarea unui jurământ .
la tineret ,jurământul de premilitar și străjer ;în armată, jurământul militar]

Nici un jurământ nu leagă și nu poate fi impus decât în puterea unei legi ,care hotărăște și formula lui .

Constituția Carol II , 20 febr.'38

A.2.)Constituția " Carol II " ,20 febr.1938 ;promulgare , 27 febr.'38

(Enciclopedia României, vol. I) **Doc. integral : Constituție - II –**

Aviz G de F și PNC ;cultelor minorităților naționale

Art. 8 .Este oprit preoților , de orice rit sau credință religioasă ,a pune autoritatea lor spirituală în slujba propagandei politice,atât în locașurile destinate cultului și funcțiunilor oficiale , cât și în afară de ele.Propaganda politică , în locașurile destinate cultului , ori cu prilejul manifestațiilor religioase, nu este îngăduită nimănui .

Orice asociațiune politică pe temeiuri ori pretexte religioase este oprită .
În afară de persoanele , de condițiunile și de formele prevăzute de legi ,

LD:Aviz spionilor:

Art. 9.Românul care ,fără prealabilă autorizație a Guvernului , va intra în serviciul al unui Stat străin, sau se va alătura pe lângă o corporație militară străină ,pierde din plin cetățenia română [-----]

LD:Aviz evreilor

Art. 11. Naționalitatea română se dobândește prin căsătorie, prin filiațiune, prin recunoaștere și prin naturalizare .Naturalizarea se acordă prin lege, în mod individual . *
Soția profită de naturalizarea soțului și copiii minori , de aceea a părinților .

*Notă 1 febr.'39.Decret-lege privind pierderea și dobândirea naționalităților

Abia la 1 febr. 1939 intra în vigoare noul **decret -lege** privind dobândirea și pierderea naționalității române - **se abroga legea din 24 febr. 1924** - prin care naționalitatea română se putea dobândi prin : filiație, căsătorie, naturalizare și recunoaștere (Argus, 20 ian.1939)

LD:Aviz cultelor religioase

Art. 19 . Libertatea conștiinței este absolută . Statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune , întrucât exercițiul lor nu aduce atingere ordinii publice ,bunelor moravuri și Siguranței Statului .

LD:art naționalist ,protecționist

Art. 27. Numai cetățenii români sunt admisibili în **funcțiunile și demnitățile publice, civile și militare** ,ținându-se seama de **caracterul majoritar și creator de Stat al Națiunii Române .**
[----] **Numai Români și cetățenii naturalizați români pot dobândi cu orice titlu și deține imobile rurale** în România .

LD:Aviz neromânilor etnici :legea sângelui

Art. 67 Nu poate fi ministru decât cel care este român de cel puțin trei generații

Se exceptează acei care au fost miniștri până acum .[...]

Constituția / febr.'38

B.)LD:gânduri și ipoteze privind regimul minorităților

[LD. 28 febr. 2004 . Gânduri și ipoteze de lucru privind regimul minorităților din România interbelică .

Astăzi mi s-a rotunjit **un gând care nu-mi dă pace** de când sunt istoric și meditez asupra destinului românesc.

/Leșirea din stereotipii, prejudecăți și conformisme

Nu voi vorbi despre **legitimități istorice** ;

nici despre **prioritatea** pe care o dă **vechimea unui popor, dreptul primului venit** ;

nici despre **justețea sentimentelor naționale** ;

nici despre **lupte, jertfe, eroism, martiraj și rezistență națională** ;

nici despre **tăria pe care o dă numărul** - adică densitatea biologică - unui spațiu dat ;

nici despre **drepturile omului** , privind **libertatea conștiinței, limbii, credinței** ;

Nu impresii celebrisime ale străinilor (indiferent de rangul și faima lor) despre poporul român nu **asigurări de pace și bune intenții** , obișnuite în episoade diplomatice de tot felul ;

nu **aprobarea sau respingerea** butadei " **butoiul cu pulbere al Balcanilor**" ;

nu **naționalismul** german, italian, sârb, polonez, croat, român , rus , evreesc , ș.a.ș.a.

nimic din **arsenalul cu care istoriile sunt pline** când se vorbește de **patrii și drepturi**.

Fiecare popor , are , din acest p.d.v., un întreg arsenal , bazat pe un tezaur de argumente.

De data aceasta vreau să abordez o singură problemă : **a răspunderilor și vinovățiilor** care au avut ca **pretext** (sau cauză) regimul aplicat minorităților din așa-zisele state succesoriale , după primul război mondial.

/Recunoașterea "statelor naționale"-strategie geostrategică a puterilor învingătoare

Pentru că opinia mea este următoarea:**marile puteri învingătoare** - și numesc Anglia, Franța, SUA - au hotărât **dreptul la existență a statelor naționale ,nu din generozitate sau spirit democratic, ci pentru a lovi în imperiile rivale,din interese geo-strategice și economice** .

/Obligativitatea Statutului minorităților naționale –bombă cu efect întârziat

Iar **bomba cu efect întârziat** , capcana întinsă statelor mici , pentru viitor ,

a fost **condiționarea recunoașterii lor ca state naționale ,de statutul ce trebuiau să-l asigure minorităților naționale**.

Sunt conștientă de reacțiile ce pot fi provocate de o asemenea teză .

Sunt conștientă de taxarea cu epitete "specializate" la adresa unei atari afirmații .

Mă voi strădui să dovedesc că **aceasta nu înseamnă nici naționalism, nici xenofobie, nici lipsa democrației , nici intenții asupraitoare** .

Acestea există sau nu , se produc sau nu , își arată sau nu efectele ...în state mari și mici , cu statut sau fără statut , democratice sau totalitare,în conjuncturi și din cauze complexe , la care nu doresc să mă refer.

/Nonsensul statelor mici "multinaționale"

S-au dezmembrat imperii multinaționale (ceea ce admit că este progresist) pe ruinele cărora **s-au format state mici multinaționale** (ceea ce este un nonsens) în timp ce **s-au păstrat marile imperiile coloniale** (chiar de către preținsele state democratice !)

Sigur, la această vinovăție și responsabilitate inițială ,**se adaugă vinovățiile și responsabilitățile ulterioare** : naționalismele de toate culorile ,revanșismul , revizionismul, hitlerismul, fascismul, bolșevismul , etc etc ...

Dar eu nu pot să elimin din acest lanț,"pionierii".

/România.Răspunderi: țiganii și evreii

Cât despre minoritățile din România ... nu voi menaja greșelile statului român,erorile și politicianismul partidelor politice .Ex.tratamentul aplicat țiganilor . Denaturat este prezentată și **responsabilitatea privind holocaustul** . Sper că voi reuși să demonstrez asta .

Vezi la fișierul **fiecărei minorități** :

- ▣ Th.Holban, **Sârbii din România** / studiu / 1938
- ▣ P.Bănescu, **L'encadrement politique des minorités.../ ucrainenii** / 1938
CGM , **Raport asupra minorității ucrainene** , 1938
- ▣ P.Bănescu **L'encadrement politique des minorités.../ bulgarii** / 1938
CGM, **Raport asupra minorității bulgare** ,
- ▣ P.Bănescu **L'encadrement politique des minorités.../ germanii** / 1938
- ▣Fr.Fabritius , **Memoriu** adresat guvernului și CGM , 25 iul.'38
Statutul comunităților germanilor din România /

[*Notă:șvabii din Banat , după Munchen și primul Dictat de la Viena

(A.I.C, Fond Președinția Consiliului de Miniștri , dosar 143/1939, fila 4)

La 1 nov.'38,începea la Viena trasarea **frontierelor germano-ungaro-poloneze** , de către cei patru miniștri de Externe.

La 6 nov.1938, la Timișoara , a avut loc adunarea **șefilor de organizații germane din Banat** ,adunare desfășurată în spiritul împăcării celor două ramuri politice ale germanilor din România , prin revenirea lui Bonfert , Gust , Scheiner , Frauenhoffer etc .la **Volksgemeinschaft** .
"Banater Deutsche Zeitung "din 8 nov., relatând lucrările adunării ,arăta că șeful organizației din Banat ,**dr.Riess**, a arătat cum s-a produs împăcarea , **supunându-se cu toții lui Fritz Fabritius** .
Șeful țărănimii șvabești ,**Peter Anton** (președ.Federalei Cooperativelor șvabești)
, a vorbit despre **trezirea germanilor din Banat la sentimente naționale** sub imboldul renașterii românești din 1918 , fiind recunoscători românilor pentru aceasta .

Gaspar Muth a făcut un istoric al **atitudinii germanilor față de unirea Ardealului la România** , amintind de **adeziune la punctele de la Alba Iulia**

C.) 1 dec.'38 :20 de ani de la unirea Transilvaniei

("România" , "Timpul" , "Univesul" , Semnalul ș.aș.a) , 1 , 2 , 3 , 4 dec.)

▣**Consacrarea Unirii**

[LD:Cu ocazia comemorării a 20 de ani de la **Hotărârea de la Alba Iulia** toată presa românească a publicat articole comemorative, reportaje privind întrunirile ,slujbele din biserici și cimitire .Dar mai ales ,actele fundamentale ale Unirii ,care constituiau **documentele diplomatice** pe care România își întemeia legitimitatea]

Meditând asupra lor (și a multor altele consultate) ,am propriile concluzii ,pe care țin să le fixeș :

- 1.)**Hotărârea de la Alba Iulia** a fost un **act al românilor din Transilvania** ,care nu trebuia generalizat (extins)mecanic ca o obligație a Regatului României ("România Mică") .
- 2.) Hotărârea de la Alba Iulia **nu a fost o " Magna Charta" a minorităților ,nu a fost un "contract"între români și minorități** ,ci ea a exprimat dorința majorității românești din Transilvania ,de a se uni cu "patria mamă " .
- 3.)După anumite formulări ,se poate suspiciiona **formularea unui principiu"federativ"** ,reminiscentă a unei ideologii persistente în imperiul Austro-Ungar, care a avut aderențe și la anumiți bărbați politici români .De aici ,perpetuarea formulei **"popoarele" din Transilvania** atât de exploatată de minorități , mai ales de maghiari,care au considerat-o un "angajament" .
- 4.)România Mare nu putea fi considerată **un stat "poliglot"** , **"multinațional"** ,cu acel procentaj de 75 % români și 25 % minoritari (de numeroase etnii)De ce s-ar fi destrămat anacronicul mozaic al statului austro-ungar ? Ca să se creeze - ca într-o clonare - alte state mozaicate , mai mici ,mai slabe ? Nu.**Pentru crearea statelor naționale unitare** .Că în noile state au fost cuprinse și teritorii cu populație minoritară , aceasta nu a fost decât o consecință a constelației plurinaționale a vechiului regim.

4)După război ,s-a **succedat seria de acte care a consacrat unirea provinciilor românești**

cu Regatul român și desăvârșirea (consolidarea) acestei uniri. (Constituția 1923, Reforma administrativă, unificarea legislativă, unificarea politică, Politică externă corespunzătoare) 5) Conferința de Pace de la Versailles, tratatul de la Trianon **au înregistrat cu doi ani întârziere aceste realități**. Înainte de Trianon

-S-a constituit CNR care a hotărât **deslipirea Transilvania de Regatul Austro-ungar** ;
-oct.'18 : Declarația lui Vaida în Parlamentul de la Viena
-oct.'18-CNR a preluat, de fapt, conducerea efectivă a poporului român (recunoscut ca atare de Austro-Ungaria).

-Apoi s-a încheiat armistițiul (nov.'18)
-Apoi Adunarea și Hotărârea de la Alba Iulia (1 dec.'18)
-Apoi Consiliul Dirigent a guvernat Transilvania
-Apoi România a ratificat Unirea (12 dec.)
-Apoi a venit Trianonul.

////////////////////////////////////

a) Apelul sindicatelor

("România", an I, nr 184, 2 dec.'38)

...24 Întruniri sindicale în toată țara

"Pentru a comemora acest fapt istoric, pentru a arăta însemnătatea lui și pentru a manifesta hotărârea întregii muncitorime de a apăra Unirea împotriva oricărei amenințări, organizațiile sindicale românești vă cheamă la întrunirile care vor avea loc în ziua de 1 decembrie a.c. în orașele și localitățile de mai jos, și la care vor lua cuvântul reprezentanții acestor organizațiuni :

-București - d-nii Gheorghe Grigorovici și C-Titel-Petrescu
-Reșița: Lotar Rădăceanu
-Sibiu :Corneliu Bragadireanu
-Cluj :Alexandru Lucian
-Brașov:Nec.Marian
-Turda: Grigore Șerbu
-Satu Mare :Romulus Botici
-Constanța:Lazăr Măglașu ș.a,ș.a

...Rezoluția muncitorimii la întruniri

("Lumea Nouă", an XXXI, nr 27, 4 dec.'38)

[La toate întrunirile s-a citit și aclamat această Rezoluție. În același număr, un substanțial articol despre 1 dec.'18 poartă semnătura lui C.Titel Petrescu]

"Muncitorimea, întrunită azi 1 decembrie 1938, pentru comemorarea a două decenii de la **înfăptuirea Unirii tuturor provinciilor locuite în marea lor majoritate de către poporul român**, constată că **acest mare act s-a împlinit în temeiul principiilor de dreptate națională și democrație**, pentru care poporul român a dus multe veacuri de lupte dintre cele mai grele și pline de jertfe .

...Hotărârea de a apăra unitatea și integritatea statului român

"**Organizațiile muncitorești** care au afirmat întotdeauna că **fără dezrobirea națională nu este cu putință nici dezrobirea socială și nici asigurarea păcii între popoare**, recunoscând prin aceasta tuturor popoarelor **dreptul la independență națională în granițele lor etnice**, s-au alăturat acestei lupte drepte a poporului român și au ajutat ca ea să fie dusă la biruință prin marea revoluție din 1918 [...]

"Adunarea de astăzi este **ferm hotărâtă a apăra unitatea și integritatea Statului român** cu toate mijloacele "

...Rezoluția muncitorimii din Cluj

("Lumea Nouă", an XXXI, 18 dec.'38)

[LD: constat că este vorba de aceeași Rezoluție]

"**Muncitorimea din Cluj**, solidară cu muncitorimea din întreaga țară , declară în mod solemn , că **această Unire** , la a cărei înfăptuire a contribuit și clasa muncitoare , **este definitivă și veșnică** [...] Muncitorimea este **ferm hotărâtă a apăra unitatea și integritatea statului român** , cu toate mijloacele"

1.)Constituția " Carol II " ,20 febr.1938 ;promulgare , 27 febr.'38

(Enciclopedia României, vol. I) **Doc. integral : Constituție - II -**

Art.1,2,3.Stat național, unitar, indivizibil

Art. 1.Regatul României este un **Stat național,unitar și indivizibil**

Art. 2.Teritoriul României este **inalienabil**

Art. 3.Teritoriul României **nu se poate coloniza** cu populațiuni de seminție străină .

Art.8.Aviz G de F și PNC ;cultelor minorităților naționale

Art. 8 .Este oprit preoților , de orice rit sau credință religioasă ,a pune autoritatea lor spirituală **în slujba propagandei politice**,atât în locașurile destinate cultului și funcțiunilor oficiale , cât și în afară de ele.**Propaganda politică** , în locașurile destinate cultului , ori cu prilejul manifestațiilor religioase, **nu este îngăduită nimănui .**

Orice asociațiune politică pe temeieri ori pretexte religioase este oprită .

În afară de persoanele , de condițiunile și de formele prevăzute de legi ,

Art.9.Aviz spionilor

Art. 9.Românul care , fără prealabilă autorizație a Guvernului , va intra în serviciul al unui Stat străin, sau se va alătura pe lângă o corporație militară străină ,pierde din plin cetățenia română [-----]

Art.11.Aviz evreilor

Art. 11. Naționalitatea română se dobândește prin căsătorie, prin filiațiune, prin recunoaștere și prin naturalizare .Naturalizarea se acordă prin lege, în mod individual . *

Soția profită de naturalizarea soțului și copiii minori , de aceea a părinților .

***Notă 1 febr.'39.Decret-lege privind pierderea și dobândirea naționalităților**

Abia la 1 febr. 1939 intra în vigoare noul **decret -lege** privind dobândirea și pierderea naționalității române - **se abroga legea din 24 febr. 1924** - prin care naționalitatea română se putea dobândi prin : filiație, căsătorie, naturalizare și recunoaștere (Argus, 20 ian.1939)

Art.19.Aviz cultelor religioase

Art. 19 . **Libertatea conștiinței este absolută** . Statul garantează **tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune** , întrucât exercițiul lor **nu aduce atingere ordinii publice ,bunelor moravuri și Siguranței Statului** .

Art.27.Naționalist ,protecționist

Art. 27. Numai cetățenii români sunt admisibili în **funcțiunile și demnitățile publice, civile și militare** ,ținându-se seama de **caracterul majoritar și creator de Stat al Națiunii Române** .

[----] **Numai Români și cetățenii naturalizați români pot dobândi cu orice titlu și deține imobile rurale** în România .

Art.67.Aviz neromânilor etnici :legea sângelui

Art. 67 Nu poate fi ministru decât cel care este român de cel puțin trei generații

Se exceptează acei care au fost miniștri până acum .[...]

Titlul VI

Dispozițiuni generale

Art. 94. Limba română este limba oficială în stat
Constituția / febr.'38

Guvern Miron Cristea - II -30 mart.1938 - 31 ian 1939

2.)Comisariatul General pentru Minoritari ,3 mai - 3 august '38

(A.I.C, fond Președ. Consil.de Min., dosar nr. 11 / 1938, f. 1-16)

/3 mai.'38:CGM

3 mai.'38.Direcțiunea minorităților (din Ministerul Cultelor și Artelor) ,
a trecut pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri ,sub denumirea de **Comisariatul General pentru Minoritari** .(" Argus" , an XXVIII , 5 mai '38)

/3 aug.SilviuDragomir –președ. CGM

1.aug.'38 .Printr-un **Jurnal al Consiliului de Miniștri**,s-au stabilit **directivele de rezolvare a dezideratelor minorităților** .

3.aug.'38 . Prin **Decretul** 2750 , Silviu Dragomir a fost însărcinat cu conducerea CGM, de pe lângă **Președinția Consil. de Miniștri**.("România " , an I, 4 aug.'38)

/3 aug.'38.Regulamentul de funcționare CGM

Decretul nr. 2.761 a publicat **Regulamentul** pentru **funcționarea** Comisariatului General ptr Minorități , ca **organ ce depindea direct de Președinția Consil. de Miniștri** .

În virtutea **art. 3** din Regulament , **toți românii** fără deosebire etnică, credință religioasă, erau **datori " a socoti Patria drept cel mai seamă temei al rostului lor în viață "**
(cf.**art. 4** din Constituție) .

CGM avea mai multe secțiuni, și avea următoarele însărcinări :

/ de **a aplica și supraveghea** dispozițiile **administrative și legislative** pentru minorități ;
/ de **a sesiza organele competente** și **a asigura** aplicarea exactă ,unitară și echilibrată a legilor ;
/ de **a studia problemele legate de viața minorităților** , propunând soluțiile potrivite .

Cetățenii minoritari erau **liberi să folosească limba maternă** în materie de **religie, presă, relații personale și comerciale** , **reuniuni și întruniri** autorizate și li se făceau **înlesniri** pentru folosirea l.materne în **instanțele judecătorești** ;

/Dreptul copiilor de instruire în **l.maternă , în școli primare de stat** ;

/Dreptul de a exercita **funcții publice , serviciu etc.** .

Ei aveau **dreptul de a înființa**, conduce și supraveghea , pespezele lor, **instituții de binefacere** , religioase și sociale, cu dreptul propriei limbi ;

14 aug.'38.Legea administrativă

(A.I.C, fond Președ.Consil.de Miniștri , dosar nr. 152 / 1938-1940, filele 2-7)

/Limba oficială și drepturile minoritarilor

Minoritarii au făcut mult caz de admiterea lor în funcțiunile publice .

Prin tratate , ei aveau aceleași drepturi ca majoritarii .Aceleași tratate , însă, prevedeau **dreptul statului de a stabili o limbă oficială** , care , evident, nu putea fi decât cea română.

Din combinarea acestor două prevederi , reiese obligația minoritarilor de a cunoaște limba oficială a statului .În 1918, România a lăsat funcționarii existenți în fosta Austro-Ungarie , cerându-le să-și însușească limba oficială.

Unii minoritari n-au răspuns acestei cerințe , refuzând să depună jurământul de credință

sau neînvățând limba .Cei ce au refuzat jurământul , statul român le-a acordat pensii și ajutoare (legea din 20 august 1929) ,cf. vechimii din statul austro-ungar.
Pentru cei ce n-au învățat limba , statul a organizat examene periodice, repetate, îndelungate
/În 1918 , în Transilvania exista legea maghiară din 1868 (legea 44) care reglementa folosirea limbii materne de către minorități .Legea fusese încălcată și neaplicată.
Adunarea de la Alba Iulia (1 dec.'18) declarase egalitatea de drepturi .
/14 iunie'1925 , legea de unificare administrativă A menținut libertatea minoritarilor de a folosi limba maternă în raporturile cu administrația locală .
/27 martie'36. Legea administrativă a precizat că în comunele în care consilierii nu cunosc limba statului , se va folosi limba minoritară .
/ 14 aug.'38.Legea administrativă : dreptul de a folosi limba minorităților în adunările comunale (rurale și urbane) , unde majoritatea era minoritară.
/ 15 mart.'39 .Legea administrativă: aceste drepturi vor fi întărite .

/18 oct.'38 Cancelaria CGM

(Cf. AIC, fond Președ.Consil. de Min, dosar nr. 11 / 1938, f. 1-16
" *Lumea Nouă*" , an XXXI, nr. 13, 28 august 1938)

18 oct.'38. Prin **Decretul 3610**, au fost numiți la **cancelaria CGM , Secția "Studii" :Pintea Gherasim** (dr.litere , Cluj) ;**Petre Bănescu** (diplomat al Școlii de înalte studii soc. și internaț , Paris)**Virginu Iosif** (ziarist, fost redactor a Dezbateri parlamentare) ,**Petre Petrinca** (dr, în drept) - numit subdirector)

/20 dec.'38 Consiliul de Miniștri aprobă CGM

("*Timpul*" , nr.589, 22 dec.'38)

Consiliul de Miniștri, desfășurat la Patriarhie .Silviu Dragomir (comisarul general ptr,Minorități) , a prezentat o Expunere asupra cererilor minorităților și a soluțiilor ce s-au dat .

---

3)P.Bănescu,Le nouveau régime des minorités en Roumanie , Bucarest ,1938.

***Secția Studii a CGM**

Prin Decretul 3610 /18 oct.'38 , au fost numiți la conducerea CGM, **Secția Studii** ,Pintea Gherasim (dr în Litere, Cluj) și **Petre Bănescu** (diplomat al Școlii de înalte studii sociale și internaționale din Paris),Virginu Iosif(ziarist, fost dir.-redactor la Dezbateri Parlamentare) , Petre Patrinca (dr.în Drept) .subdirector la Secțiunea " Studii"
(AIC, Fond PCM, dosar 11/ 1938, f.1-16)

Bănescu /

Constituția din 20 febr.'38,a menținut toate drepturile din vechea Constituție :
art. 4,5,10, 19, 24, 26, 27, 98 .

/Comisariatul general pentru Minorități

Regele Carol II , împreună cu guvernul, a creat **Comisariatul General pentru Minorități**, care a funcționat **de la 3 mai '38** (cf. decret 1688)

Largile atribuții acordate CGM , au constituit o **solidă garanție** pentru respectarea drepturilor . În sarcina s a căzut **aplicarea tuturor măsurilor legislative sau administrative** privitoare la minorități, cu puterea de a interveni de fiecare dată când era cazul, cu sarcina de a examina toate problemele , propunând autorităților competente , soluții.

Noua instituție era un organ însărcinat cu **coordonarea și armonizarea intereselor minoritare , cu cele ale statului român.**

Prezența lui **Silviu Dragomir** - prof.univ.Cluj, excelent cunoscător al problemelor minoritare și de istorie - la conducerea CGM , **era o garanție pentru respectarea drepturilor .**

Decretul de la 3 mai , stabilește trecerea CGM , la Președinția Consil de min .

Decretul de la 1 august - normele de organizare și funcționare ale CGM [-----]

/Drepturi speciale pentru minorități

Câteva din drepturile "*speciale*" prevăzute, în afară de cele generale :

-dreptul părinților de a indica apartenența etnică , confesia , școala dorită ,pentru copii lor (art. 5,6,7)

-dreptul de folosire a limbii minoritare în școlile confesionale și cele de profil (art. 7, 8)

-dreptul de a oficia în cultul și limba maternă (art. 9, 10, 11)

-dreptul de a ocupa funcții publice, fără deosebire de limbă și religie (art. 12)

-dreptul de a folosi limba maternă în relațiile cu autoritățile locale ,de a primi acte în l.maternă ,întovărășite de traducerea în l.română (art. 15)

-Corespondența oficială :în l.română (art. 15)

-Dreptul titlurilor bilingve la ziare și reviste (art. 18)

-**Obligația** funcționarilor publici de a cunoaște l.română (art. 20)

-Dreptul de a fi reprezentată în : **Camerele de comerț ., Camerele agricole și Camerele de muncă** (art.23)

-Dreptul de a avea **bănci și cooperative minoritare** , identice cu cele românești (art. 24)

-Dreptul de existență pentru : **Muzeul ardelean ; Muzeul secuiesc** (Sf. Gheorghe)

Societatea și biblioteca Teleki (Tg. Mureș) ;**Soc. ungară de agricultură** (art. 27, 28)
C.G.M. / 3 mai-3 aug.'38

4.)**Al.Vaida -Voevod, Problema națională a Transilvaniei,Memoriu ,Cluj, 12 mai '38**

(Arh.ISISP, fond XV, dsr.nr. 451 , f. 326 - 340)

[**LD : Vaida este consilier regal. Cel mai remarcabil lucru spus de el în acest Memoriu,este laconica și grava concluzie a Memoriului :< Latura delicată a soluționării problemelor minorităților etnice în Transilvania ,o reprezintă problema românească >**

Nu-i pot atribui gândurile mele,dar cunoscându-i concepțiile,cred că nu greșesc

Pentru exemplificare , am extras de la el câteva gânduri privind **minoritatea germană .]**

/ Scurtă prezentare geografică, etnică , politică a Transilvaniei ;

/ Minoritățile , după originea etnică și după confesiuni ;

/ Statistici etnice a satelor și orașelor transilvane;

/ Scurt istoric al sașilor ;

/ Scurt istoric al șvabilor ;

/ Scurt istoric al maghiarilor ;

/ Momente importante din istoria Transilvaniei ;

/ Politica de maghiarizare din Transilvania ;

/ Organizarea minorităților după 1919 .

Al.Vaida -Voevod / 1938

▣Minoritățile în noul regim

/Cazul minorității germane

...Fabricius –Führerul germanilor

Consideră **o mare greșeală folosirea vechilor politicieni minoritari** , în actualul regim.

Remarcă **activitatea "zeloasă" a sașilor, "râvna" vechilor conducători politici sași de a-și conserva situațiile**,care ,**la sugestia Germaniei ,l-au acceptat pe dl Fabricius , ca " Führer " Fabritius** , consideră noțiunea "**Volkgemeinschaft**" ,ca o noțiune de drept public și ca **unitate de rasă , în sânul germanismului integral**.Ca program și tactică, grupările nu se deosebesc prea mult .

...Tinerimea germană

S-a grupat în jurul d-lor **Gust , Bonfert** etc etc , avându-l pe **dl Brandsch ca sfătuitor**, cedând **conducerea elementului tânăr** , în toate funcțiile.
Grupul tânăr , consideră "**Volkgemeinschaft**" , ca o măsură de ordin practic, organizatoric, pentru a se încadra politicește ca cerc mic , în cadrul cercului mare , al statului etnic **românesc**.

Al.Vaida / Germanii / 1938

5.)N.P.Comnen,neliniște față de presiunile germane și ruse ,mai '38

[LD: atenție : vezi la **fișierele cu minoritatea respectivă** (germani, unguri, bulgari, ucraineni) agitațiile revendicative ,mașinațiunile diplomatice-Memorandumuri peste Memorandumuri) care au precedat și urmat "Acordului de la Munchen"]

...20 mai'38 .Audiență la Rege

(Cf.*Preludi del grande dramma*, (Ricordi e documenti di un diplomatico), Edizione Leonardo,, Roma , 1947)

Întors de la Geneva(19 mai) , merge în audiență la rege "Regele aprobă răspunsul dat de mine lui Bonnet spunând la rândul-i **<cum am putea permite trupelor rusești trecerea pe teritoriul nostru , după amenințările și injuriile cu care presa sovietică ne-a onorat foarte recent și cum am putea brusc să rupem relațiile cu toți aliații noștri >**

...22 mai '38 Întrevedere cu Thierry

(Cf.Georges Bonnet, De Washington au Quayd'Orsay ,Geneve, 1946,p.55)

În cartea sa , Bonnet furnizează amănunte despre întrevederea avută de Comnen cu Thierry.

<Thierry îmi scrie că Comnen i-a spus că România nu poate să ia poziție fără a-și acorda poziția cu Polonia , Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică.

Nu putem -i-ar fi spus Comnen -furniza pretexte ungarilor , bulgarilor și germanilor , și, mai ales, nu putem risca să-i avem adversari pe polonezi .>

[*Notă.Iridenta bulgară

În ultima vreme,Comunitatea bulgară din Bazargic, a fost dizolvată, fiind dovedită cu unele asocieri politice din Bulgaria .Acum a constituit un nou comitet .Presa din Bulgaria duce o campanie susținută de sprijin a minorității bulgare din România .

Asociațiile pan-bulgare din România , au luat inițiativa pregătirii unui Memorandum ,adresat Marilor Puteri , în care cer "**dreptul la autodeterminare pentru minoritatea bulgară din România** " Acțiunea, se pare , este **privită cu rezervă** de către conducătorii minorității bulgare , care se tem de consecințe , în caz de nereușită .

[**Sârbii în România

Th.Holban, *Sârbii din România* / studiu / 1938

- Banatul : provincie cu 18 neamuri
- Privilegiile acordate sârbilor
- Sârbii în timpul dualismului
- Anexarea Banatului românesc de către sârbi .
- Minoritatea sârbă în România întregită

6.)Statistici,anchete:revizuirea cetățeniei evreilor ,18 mai 1938

(Arh. MA E , fond Conferința Păcii, Problema evreească , f. 78- 81)

[LD : din această **neclarificare de situație**, au izvorât ulterior toate **speculațiile statistice** privitoare la **numărul exact al evreilor în momentul declanșării celui de-al doilea războimondial,**

și, prin consecință , a **evreilor dispăruți în holocaust** , de care s-ar face vinovată România .

La aceasta , trebuie avut în vedere și faptul că, la încheierea Tratatelor de pace de după primul război

mondial, României i s-a impus luarea în considerație a variantei statistice existente la 1919 (deci după marea vânzoleală a celor 5 ani de război !) , și nu cea existentă în 1914 .

La aceasta , adăugându-se **marile bulversări** din cel de-al doilea război mondial - 1940 , pierderea Basarabiei, Bucovinei, Tramsilvaniei de nord-vest ; 1941 -recuperarea lor ; 1944 pierderea lor - și lipsa unor statistici privind soarta evreilor pe timpul anexării sovietice sau maghiare , **s-a ajuns la acele cifre controversate sau contestate** , de o parte sau alta .
Aici, spre ex, unul din episoadele privind problema... care , nu întâmplător,a devenit "**piesă de dosar**" **în tratativele de pace din 1947 !**] Doc.integral .fișier Evrei III.

▣18 mai'38.Decret-lege de revizuirea cetățeniei

Rezultatele anchetei din 18 mai 1938 cu privire la **revizuirea cetățeniei** , făcută cf **Decretului -lege nr.169** , din 22 ian.1938 (apărută în .M.Of .nr 18 / 1938)

Decretul-lege a prevăzut două categorii de revizuirii :

- 1) Revizuirea înscrișilor în **listele de naționalități** în provinciile alipite ;
- 2) Revizuirea celor înscriși în **registrele de acordare a drepturilor cetățenești**, cf. Decret-lege nr. 2085 / 1919 , din Vechiul Regat

▣ Cereri de revizuire : admise , respinse , soluționate

Provincia	Admise	%	Respinse	%	Soluționate	%
V.Regat	12.118	50,50	11.826	49,50	23.944	100
Transilv.	21.241	57,60	15.765	42,40	37.006	100
Basarabia	15.491	54,90	12.648	45,10	28.149	100
Bucovina	3.372	47,50	3.713	52,30	7.085	100
ROMÂNIA	52.222	54,27	43.962	45,63	96.184	100

▣Concluzii

(f. 81) Numărul celor **rămași definitiv în Registrul de cetățenie** , până la 1 iunie 1938 ,a fost de **26.716 capi de familie** și de **108.864 de membri** , ceea ce reprezintă **doar 25% din evreii revizuibili** .

/ Cererile de revizuire au cuprins un număr mare de evrei ;

/ Din cei **cercetați (revizuiți)** , **s-a închis procedura doar la 54 %** din revizuibili ;

/Evrei rămași definitiv cetățeni români

26.716 capi de familie 108.864 membri de familie

/Evrei care urmează să fie revizuiți :

181.500 capi de familie 654.190 membri

(**Vezi pe larg problema, la fișier Evrei și Antisemitism**)

Revizuirea cetățeniei / mai'38

7.)Acordul de la Bled ,21-23 aug.'38

(Arh.MAE , Fond 71, vol. 374, f.130-135)

[LD: Consiliul Micii Înțelegeri .Acordul cu Ungaria Problema evreească .

Din șirul bunelor intenții - dar și a eșecurilor-statorilor din Mica Înțelegerere , face parte și această conferință . Atât problema statului minorităților ,cât și problema evreească , rămân în suspensie."Acordul" de la Munchen va pecetlui aceste eșecuri .]

/Relansarea negocierilor cu Ungaria

Publicarea **Statutului minorităților** la București (aug.'38) , **intervențiile** guvernului englez și francez la Budapesta, **au relansat negocierile dintre Ungaria și statele Micii Înțelegeri** .

La Bled , se ajunsese la **un acord între Ungaria**, pe de o parte, **Iugoslavia și România**,

pe de altă parte ,dar **nu și între Ungaria și Cehoslovacia.**

Ori **problema minorităților** era **problema nr 1** , între acestea .

/Eșecul conferinței

Din această cauză, **România și Iugoslavia**, solidare cu Cehia, au refuzat să semneze acordul, prin care **Ungaria voia să izoleze Cehoslovacia**.

Prin **Acordul de la Bled**, Mica Înțelegere recunoscu Ungariei egalitatea din p.d.v. militar, iar în spiritul **Pactului Briand-Kellog**, se obligau **să renunțe la folosirea forței în rezolvarea problemeleor litigioase**.

/Iritarea lui Hitler

Acordul de la Bled a stârnit iritarea lui Hitler, care a cerut cu insistență guvernului maghiar să-l înlăture pe ministrul lor de externe [LD : Kallay? Kanya ?], ceea ce se și va întâmpla la 10 dec.'38, când, prin aducerea lui Csa'ki la departament, politica externă a Ungariei va adopta o altă direcție.

Acordul de la Bled n-a fost ratificat de Parlament, iar după **Acordul de la Munchen**, Ungaria, preocupată mai ales de litigiul cu Cehoslovacia, **se răsquândește și în privința României**, exprimându-și dorința de a încheia acordul doar cu Iugoslavia.

/Chestiunea israelită

În procesul verbal al **Conferinței de la Bled**, la punctul 12, figura și **Chestiunea israelită**. Ministrul Comnen a expus importanța și gravitatea chestiunii, a informat partenerii că această chestiune **nu poate fi reglată decât printr-o acțiune internațională concertată**. **Consiliul Permanet** a decis ca **guvernele român și ceh să se ocupe special de problemă**, și să țină la curent Iugoslavia. Printr-o telegramă adresată patriarhului Miron, Comnen a comunicat această hotărâre.

Conferința de la Bled / 21 -23 aug.'38

8.)Eugen Titeanu, Congresul presei de provincie, Sibiu, 31 oct.'38

(subsecretar de stat, Presă și propagandă),

(AIC fond Ministerul Propagandei Naționale (MPN), fond 28 / Studii și documente , f- 1-85)

(Timpul , an II, nr. 502, 25 sept.'38)

Participă demnitari și presa minoritară .

/Lealitatea minorităților

Eugen Titeanu a rostit un discurs în care a subliniat **lealitatea presei minoritare**, care-și îndeplinește datoria în cadrul granițelor, **spre mulțumirea oficialităților**.

Aceasta este o **dovadă că minoritățile se simt bine în România Mare**.

Și aceasta pentru că **România a arătat o mare bunăvoință și toleranță**.

România are rol de " creditor" nu de " debitor" în chestiunea minorităților, deoarece românii de peste graniță nu se bucură de același tratament .

Manifestația a fost o reușită **acțiune antirevizionistă**.

[LD:Vezi fișier **-Presă, cultură, artă -presa provincială**

Eug.Titeanu / conf. Presă , sept. și oct .'38

9.)Oct.'38.Acordul de la Munchen

/Consecințele pentru România

Regiunea sudeților din Cehoslovacia - cedată Germaniei, oct '38

Vezi la fișier **Politică externă** –

10.)Fuziunea partidelor germane, Volksgemeinschaft (Comunitatea), nov.'38

(A.I.C, fond Președinția Consil. de Min., dosar 143 / 1939, p. 4)

/Fritz Fabricius –fuhrerul

Sub conducerea lui Fr.Fabricius În **noiembrie 1938, la Timișoara**, s-a hotărât **fuziunea tuturor partidelor germane din România** într-o comunitate . **La 6 nov.**, a avut loc **adunarea șefilor de organizații germane din Banat** , adunare desfășurată **în spiritul împăcării celor două ramuri politice ale germanilor din România** , prin revenirea lui **Bonfert, Gust ; Scheiner , Frauenhoffer** ș.a. ,la **Volksgemeinschaft**

"*Banater Deutsche Zeitung* " din 8 noiembrie , relatând lucrările adunării ,arăta că șeful organizației din Banat , **dr. Riess** , a arătat **cum s-a produs împăcarea,supunându-se cu toții lui Fritz Fabritius .**

Șeful țărânimii șvăbești , **Peter Anton** (președ. Federealei Cooperativelor șvăbești) a vorbit despre **trezirea germanilor din Banat la sentimente naționale** , sub imboldul renașterii românești din 1918 , fiind , pentru aceasta , recunoscători românilor .

Gaspar Muth a făcut un istoric al **atitudinii germanilor față de unirea Ardealului la România**, amintind de adeziunea la punctele de la **Alba Iulia** .
Fuziunea partidelor Germane / nov.'38

11.a.)George Alexeanu (rezident regal Suceava) măsuri antievrești , 1 dec.'38

(J.Ancel , **Documents ...** , vol I , pag. 248)

/ Decizie : **interzicerea l.idiș în locurile publice ; obligația de a vorbi românește /**

/ interzicerea de a ocupa funcții publice pentru evreii care au pierdut cetățenia /

LD : nu am un document asemănător pentru confirmare .Îi iau cu rezervele de rigoare]

/Interzicerea limbii idiș (Deciziune 1 dec.1938)

Noi, **George Alexeanu** , rezident regal al Ținutului Suceava,văzând **art. 63 din Legea administrativă** ,văzând că în unele **județe din ținutul Sucevei** , populația evreească este mai numeroasă ; s-au semnalat **incendii la fabricile și casele evrești** . În vederea prevenirii lor , apărării avutului public ,**asigurării liniștii și ordinii publice** .

Decidem :

Art. I . Cu începere de la 1 dec.1938 , **se interzice populației evrești din Ținutul Suceava de a vorbi în magazine, ateliere , fabrici , bănci, birouri profesionale , întreprinderi , etc ,altă limbă decât limba română** . [----]

Art. III . **Evreii care vor continua să vorbească pe stradă și în locurile publice altă limbă decât limba română, vor dovedi că nu sunt cetățeni români și nu vor beneficia de cetățenie românească** .

Art. IV . **Evreii care și-au pierdut cetățenia nu au dreptul să ocupe un post** în întreprinderile publice sau private [----] etc etc ..

Decizie Alexeanu / 1 dec.'38

11.b)Memoriu -protest a publiciștilor evrei ,contra interdicției folosirii l.idiș,1938

(J.Ancel , **Documents ...** , vol I , pag. 249)

/Interzicerea limbii idiș în unele orașe basarabene

D-le ministru [de Interne]

Subscriși scriitori și publiciști , luând la cunoștință de măsurile luate în orașul **Bălți și alte târguri basarabene împotriva libertății limbii populare idiș,solicităm ridicarea acestor măsuri .**

În limba idiș - vorbită de câteva sute de mii de evrei din țări - se dezvoltă pașnic cultura

maselor evreești ,exprimată prin presă , editură, teatru , biblioteci , cercuri culturale etc. , în deplină armonie cu l. română .

Semează : **W .Savill , Barbu Lăzăreanu , S Podoleanu , I.Groper , Marius Mircu , Liviu Deleanu , Ury Bernador , I.Peltz , A.Toma , Alex. Luca , M.Altman ,** și alte nume indescifrabile

Memoriu publiciștilor evrei / ? dec. '38

12.) N.Comnen către Legațiile din **Londra ,Paris, Roma, Washington**, 2 dec.'38

(Arh. MAE, fond 71, vol. 374, f. 152)

/ **necesitatea rezolvării problemei evreești / crearea unui stat evreesc /**

[**LD : nu cunosc cum este taxată stăruința** aceasta a României pentru rezolvarea problemei evreești . Dar ea este **constantă , perseverentă și insistentă** . În pofida posibilei taxări de țară " antisemită" , prin aparenta dorință de a se descotorosi de evrei , există acest **strigăt de alarmă** care , dacă ar fi fost ascultat , **ar fi scutit pe evrei de holocaust ,iar popoarele din zonă nu ar fi fost blamate , pe veci, de genocid.**

Adevăratele vinovate sunt Marile Puteri, Marile Democrații ,cum bine menționează diplomatul român .]

/Inițiativa guvernelor polonez și român

Să se comunice respectivelor guverne :

În nenumărate rânduri , **guvernul român și polonez au atras atenția guvernelor și opiniei publice internaționale** asupra **gravității problemei evreești în Europa centrală și orientală** .

În calitate de **membră a Societății Națiunilor** , în sesiunile din ianuarie, mai , sept.1938 ,

România a cerut insistent căutarea unei soluții radicale .

Cu toate asigurările primite, din nefericire , **măsurile întârzie** .

/Marile democrații compătimesc pe evrei și dojenesc creștinii

«Singura soluție:crearea unui stat evreesc

" **Marile democrații** , cele mai **bogate în teritorii vacante și capitaluri , se mărginesc să compătimească pe evrei și să dojenească pe creștini** ,fără a căuta , însă, singura , **adevărata soluțiune : crearea unui STAT EVREESC** pe baza unui **plan vast , studiat și pregătit** în mod serios de statele interesate , cu concursul grupurilor evreești internaționale " [-----]

/Măsuri până nu este prea târziu

" **Valul de antisemitism** ce s-a abătut de curând din nou asupra lumii,**se întinde ,amenințând pacea și ordinea socială .** " [-----]

"**România atrage atenția statelor civilizate , Marilor Puteri, cerând stăruitor , să se ia o inițiativă concretă , până nu este prea târziu .**"

N.Comnen / 2 dec.'38

12.) Decret -lege: Frontul Renașterii Naționale,15 dec.'38

Regulamentul de funcționare FRN , 3 ian.'39

(AIC, fond Casa Regală, Carol II, dosar 34, f. 32)

" **România**" , " **Semnalul**" , " **Timpul** " "**Universul**" , " **Argus**" ș.a. 17- 19 dec.'38)

În urma **Raportului** președintelui Consiliului de Miniștri , a miniștrilor de Justiție și de Interne,

a **Jurnalului** Consiliului de Miniștri, a **Avizului** Consiliul Legislativ, la 15 dec.'38 ,

a fost promulgat decretul -lege . Printre articole :

/Dreptul tuturor românilor de a se înscrie în FRN

/ **dreptul tuturor românilor** care au împlinit **21 de ani** - cu excepția militarilor activi și ordinului judecătoresc - **de a se înscrie în FRN** ;

/ **dreptul exclusiv al FRN** de **a fixa și depune candidaturile** pentru alegerile parlamentare , administrative și profesionale ;

/Interzicerea altor activități politice

/ **interzicerea oricăror alte activități politice** , faptă considerată clandestină și pasibilă de degradare civică pe termen de 2-5 ani ;

Legea purta semnătura lui **Carol II, Miron Cristea, Victor Iamandi și Armand Călinescu**
FRN / 15 dec.'38

13.)Silviu Dragomir, expunere privind CGM,20 dec. '38

Consiliul de Miniștri , desfășurat la Patriarhie /
(Timpul " , 22 dec.'38)

/Cererile minorităților;soluțiile date

Expunere asupra **cererilor ce i-au fost aduse de reprezentanții minorităților**
și **soluțiile ce s-au dat**

14.)dr.W .Filderman,Memoriu către Armand Călinescu , 21 dec.'38

(J. Ancel, **Documents ...** , vol 1, pag.251-254

/ iluzia nerealizabilă a evacuării evreilor

/ starea de spirit

/ consecințe /

[LD : cunosc foarte bine perioada . Mi-au trecut multe documente prin mână . Am citit atâta presă .Nu am găsit ceea ce afirmă Filderman decât în **presa extremistă de dreapta** , dar nu în actele guvernului și în opinia publică românească .

Ceea ce spune Filderman se va întâmpla, după 1940 .Filderman nu citează pe nimeni care îi apără !]

[LD : Era atât de confidențial încât este varianta în l. franceză , probabil transmisă forurilor internaționale evreești . Traducere liberă LD]

▣ Chestiunea evreească soluționată .

▣ Rasismul german și italian

▣ Presa antisemită română

▣ Statisticile imigrări - emigrări

▣ Încotro să emigreze evreii ?

▣ Cazul Alexianu (Suceava)

▣ Concluzie : pericol de război civil

Dr.W Filderman , avocat , str.Sfinții Apostoli,16

Foarte confidențial .

Remis ministrului de Interne **Armand Călinescu** , București, 21 dec.'38

#Proclamații fără sens :chestiunea evreească soluționată !

O înaltă datorie civică mă obligă să **vă atrag atenția** și bunăvoința dvs privind **necesitatea urgentă de a pune capăt campaniei antisemite** fără precedent ,desfășurată de presă - chiar și în cea oficială - **de a pune capăt proclamațiilor fără sens ,a măsurilor ilegale sau administrative luate în viitor împotriva evreilor** ,și asupra necesității , de asemeni

imperioase ,**de a declara chestiunea evreească definitiv soluționată , prin legea revizuirii și alte măsuri .**

#Iluzii nerealizabile:evacuarea evreilor

Dacă, dimpotrivă , **se va continua să se ofere populației române iluzia nerealizabilă de evacuare a 150.000 de evrei în timp de trei ani , se va avea o stare de spirit care va amenința nu numai ordinea publică ci și economia națională .**

Filderman / 21 dec.'38

▣Proteste europene contra rasismul german și italian

Presa trâmbețează toate măsurile barbare luate de guvernele rasiste ,dar nu remarcă indignarea și revolta din opinia publică mondială .

Este evident că nu există o lume fără Europa și că nu există Europa decât cu **Germania și Italia** , dar **faptul că două țări au revenit la barbarie** este mai puțin important decât că tot **restul lumii civilizate ,șefii bisericilor creștine** înșăși, **protestează contra celor două țări** .

Se crează astfel **o atmosferă rasistă** pe care nimic și nimeni nu o va putea frâna mâine.

Filderman / 21 dec.'38

▣Presa antisemită română

Un ziar reclamă **<ghetou pentru evreii din România >** ; un altul cere **< toată legislația rasistă >** ; al treilea **< eliminarea evreilor >** ; unii denunță evreii că duc **< la ruina României >** ; alții spun că dacă evreii nu sunt înlăturați , **< românii vor deveni sclavi >** ; unii cer restituirea **< comerțului în mâini românești >** ; alții cer **< eliminarea evreilor din orașe și târguri >** ; unii învinuesc evreii că **<îmbolnăvesc sănătatea națiunii >** ; etc etc

Se cere **închiderea celor 375 bistrouri evreești** și a altor **766 debite de tutun** ,întrebându-se **< pe când farmaciile ? >** . Se cere guvernului să-și continue opera.

Evreii sunt calificați ca **inamici ai țării , lepre, bandiți, briganzi , acaparatori , deținători** ai tuturor bogățiilor mobile și imobile, a bogățiilor industriale și comerciale,drept **exploatatori** ai profesiilor manuale și intelectuale ,deși se știe că sunt doar 4 % evrei și că , dintre ei, 95% sun săraci . [-----]

Filderman / 21 dec.'38

...Românii au pătruns în noile provincii,numai unde sunt evrei

[LD: După Filderman, românii nu pătrund în noile provincii din cauza ungarilor și germanilor , nu a evreilor.El invocă o serie de statistici și realități în această idee]

Statisticile oficiale demonstrează că în România , între 1930 -1935 ,**au imigrat 19.893 străini** și că **au emigrat 27.053** .Cu toate acestea, **se urlă că evreii au năvălit cu sutele de mii** .[---]

Statisticile oficiale demonstrează că **românii au pătruns în provinciile alipite** ,stabilindu-se numai acolo **unde sunt mase evreești** .

Acolo unde sunt unguri sau germani , românii nu pătrund.

Acest lucru este confirmat și de statistica Uniunii Evreilor Români . .

Antisemiții urlă că evreii acaparează pe români ! Statisticile publicate de antisemiți afirmă că personalul evreesc concediat din casele germane din România ,au fost reamplasat de germani și unguri, în timp ce **nici un român nu, și că ,în urma ocupării reprezentanțelor germane cu evrei ,numărul românilor a scăzut cu 33 %** .

Nu există nici un singur inginer agronom, silvic, mecanic care să șomeze,dar se cere eliminarea inginerilor și funcționarilor evrei din industrie , numai pentru că sunt evrei .

La sate nu se găsesc medici și farmaciști suficienți, în orașe nu prisosesc,dar se cere interzicerea profesării de către evrei .

...Nu există funcționari români șomeri !

Nu există funcționari români șomeri ,dar se cere scoaterea evreilor care sunt replasați - bine-nțeles- de germani și unguri .

...Nici un singur român nu a fost silit să renunțe la comerț

dar miile de comercianți evrei sunt lipsiți de drepturi civile , printre care se găsesc și unii decorați în război .

«Evreii trăesc pe un vulcan!

Nici un nou comerciant evreu nu s-a mai înscris cu o firmă ,dar germanii , ungurii și rușii pot s-o facă .Evreii trăesc ca pe un vulcan . Evreii - cetățeni sau nu - nu mai au securitatea vieții lor , exercițiul profesiei .Iată de ce cred eu , că fără o energică restabilirea adevărului , noi vom asista în curând la o criză economică și la o extindere a agitațiilor antisemite și gardiste fără precedent .
Filderman / 21 dec.'38

«Încotro să emigreze evreii ?

Pe de altă parte , presa afirmă că s-au luat măsuri pentru emigrarea a 150.000 de evrei în trei ani - și un ziar scrie că ei vor pleca în Palestina . Unde ?
Dacă 50.000 evrei ar emigra anual din România ;350 000 ar trebui să părăsească Polonia ; și alți 100 .000 din Europa Centrală .
Ori, emigrarea presupune teritorii , și nu se găsesc teritorii care să absoarbă mai mult de 5.000 - 7.500 evrei români anual, ceea ce este foarte important ,deoarece această înseamnă 50 -75 % din excedentul nașterilor evreești .
Filderman / 21 dec.'38

/Cazul Alexianu (Suceava)

D-l rezident regal din Suceava (Alexianu) , categoric anulând prevederile Constituției și legilor existente , obligă pe evrei să nu vorbească altă limbă decât româna ,amenințându-i cu închiderea comerțului lor și cu pierderea cetățeniei ;îi obligă pe evrei să deschidă prăvăliile de Sabath , cerând Comunităților evreești taxe pentru abataorele rituale, confiscând (deghizat) casele evreești etc etc.
Filderman / 21 dec.'38

«Concluzie: pericol de război civil

Războiul civil este foarte posibil la instigarea românilor .Dezvoltarea economiei naționale este foarte posibilă să fie tulburată dacă continuă incertitudinea pentru viața evreilor .
Eu mi-am făcut datoria . Eu mi-am liniștit conștiința . Vă rog să primiți , dle ministru , asigurarea considerațiunei mele distinse, ss W.Filderman

---

15) Gr.Gafencu(noul ministru de externe)-convorbire cu Poninski , 26 dec.'38

(Arh.MAE, fond 71 , vol 374 , f. 204-206)

/Concertare în acțiunea de emigrare a evreilor

26 dec. Conte Poninski a adus răspunsul lui Beck la rugămintea lui Comnen de a stăruia la Budapesta pentru concertare în acțiunea de emigrare a evreilor. Beck a făcut un demers la Budapesta , arătându-le că este dispus să sprijine amical și pozitiv acțiunea României . Beck a stăruit în același sens la Londra și Washington.

Președintele Roosevelt și-a exprimat interesul pentru această politică .

Cercurile engleze , însă , par mai puțin prielnice .

Beck sfătuiește România să organizeze , ca în Polonia, o acțiune pornită din cercurileevreești .

[Conținutul acestei convorbiri a fost transmis legațiilor de la Paris, Londra, Berlin,

Varșovia, Atena, Bruxelles etc]

////////////////////////////////////

29. dec. Notă explicativă către legația română la Haga / 29 dec.'38

Tara	Recensământul	Total populație	Evrei	Realitate susținută
Germania	iun.'33	65.218.461	499.682	+ 700.000
Cehoslovacia	dec.'30	14.479.563	186.642	
Ungaria	dec '30	8.688.319	444.567	
	dec.'38	9.750.000	590.000	

Polonia	dec.'30	32.000.000	3.000.000	(cca 9 %)
România	dec.'30	18.057.028	756.930	(cca 4,2 %)
Din care ,	populația urbană	3.651.039	520.004	(cca 14,2 %)

Gr. Gafencu / problema evreească / 26 dec.'38

16)Gr.Gafencu (expozeu radio) :princiipiile politicii externe, 31 dec.'38

("România" , an I, nr. 211, 31 dec.'38 ;broșura "Politica externă a României" , 1939, p. 7-12)
Gr.Gafencu / 31 dec.'38

▣ Problema Minorităților

5. O acțiune hotărâtă pentru pace ,cere **înlăuntrul fiecărei țări *** , încordarea puterilor de producție , înmulțirea puțințelor de schimb, dezvoltarea cât mai desăvârșită a gospodăriei naționale. O țară e cu adevărat pașnică , în măsura în care muncește și se întărește. propășirea și puterea ei folosesc atunci tuturor cetățenilor țării . România urmărește de aproape și într-un spirit de dreptate , problemele minoritare .

*Notă :minoritățile din Ungaria

("România", an.II ,nr 214, 4 ian.'39)

Între 1920-1930, statisticile oficiale maghiare au redus cu dezinvoltură numărul minorităților din Ungaria .În 1939, după încorporarea unei părți din teritoriul Slovaciei, configurația demografică a Ungariei s-a complicat

Neamul	Statistica maghiară	Statistica germană
Maghiari	8.543.434	
Germani	474.148	650.000
Slovaci	392.001	580.000
Evrei	596.195	600.000
Ruteni	35.262	50.000
Croați	27.683	40.000
Români	15.000	50.000
Sârbi	6.133	30.000

Deci la o populație totală de **8.543.434 maghiari**, există peste un milion și jumătate de suflete minoritare , adică **18 %**

Gr.Gafencu /31 dec.'38

/Chestiunea evreească

Printre minorități este una **foarte numeroasă** pentru care , atât **în propriul ei interes,cât și în interesul dezvoltării normale a elementelor naționale** ,e nevoie ca, prin măsuri internaționale , prevăzătoare și drepte ,**să li se rânduiască și să se înmulțească grabnic puțințele ei de emigrare** .România va cere deci , cu toată apăsarea , ca **statele stăpânitoare de colonii** , să-i înlesnească **o pașnică și temeinică deslegare a problemei evreești**.

/Comisariatul General al Minorităților

Tuturor minorităților cuprinse între hotarele ei , unele legate de pământul țării prin veacuri întregi de muncă și printr-o cultură care , de cele mai multe ori,se aseamănă și se potrivește cu cultura oastră , **România va căuta** , cu toată stăruința ,**să asigure deplin drepturile ce le sânt garantate de Constituția și legile țării** .

Prin înființarea **Comisariatului General al Minorităților** , s-a dat o dovadă vie a dorinței de a asigura **conviețuirea armonioasă a elementelor minoritare** ,cu **populția de origine etnică română** .

Cu prilejul publicării **Regulamentului** de funcționare a celui Comisariat [august'38] **s-au precizat toate drepturile** de care se bucură minoritățile și s-au dat **îndrumări organelor**

administrative să respecte pe deplin aceste drepturi . Guvernul va urmări îndeaproape îndeplinirea întocmai a îndrumărilor lui administrative .

Firește , această dreaptă rânduială , nu poate cuprinde elementele minoritare care nu înțeleg să-și dezvolte activitatea în cadrul statului român . [iridente]

Gr.Gafencu / 31 dec.'38

17.)Încadrarea minorităților în FRN , 3 ian.'39 - oct.'39

Întrunire FRN -Timișoara , 15 ian.'39

Decret -lege :Directoratul și Consiliul Superior Național al FRN, 20 ian.'39

(AIC, fond casa Regală , Carol II , dosar 33 / 1938 ; ziarele timpului)

(**P.Banesco** , **L'encadrement politique des minorités ethniques de Roumanie**, 1939)

[LD : am tratat pe larg chestiunea în cartea mea (p. 116-123) plasând-o în context internațional al momentului .Mai ales problema minorității germane , maghiare și bulgare ,aparținând unor state cu vădite politici revizioniste. Pentru că au avut și ele ponderea lor în schimbarea regimului politic românesc . De data aceasta urmăresc doar încadrarea partidelor minoritare în structurile nou create.Ori ce se poate constata ?O continuitate a structurilor minoritare , de data asta încadrate în FRN.În rest, aceiași lideri, aceleași probleme,de această dată rezolvate .]

■Arnold Toynbee despre statutul minorităților din România

Adeziunea minorităților în FRN a fost urmărită și comentată pe plan internațional.La postul de **radio Londra** ,istoricul **Arnold Toynbee** conferența despre aceste reglementări , dând amănunte despre **situația specială din România**.

Explica , astfel , că ,de-a lungul hotarelor românești,se afla o populație românească compactă ,dar , în centrul țării exista o **enclavă minoritară** (fosta graniță răsăriteană a imperiului austro-ungar) Evoca felul cum s-a făcut reforma agrară în România , subliniind sacrificiul acceptat de marii proprietari români ,în opoziție cu latifundiarii maghiari care s-au opus exproprierii . **Conchidea " România trebuia să fie lăsată în pace , pentru că ea va ști să rezolve singură problemele minorităților ,cum a făcut-o deja dovada , în trecut "**

■Valter Roman despre regim, FRN,partide maghiare ș.a mai 1939

("Buletinul muncitorilor emigranți din Franța,"Paris, mai 1939.Semnat Valer Ardeleanu .

Cf.Valter Roman "File din trecut " , Editura militară , București, 1971, pag.184-192)

În articolul intitulat "**Adevărul despre Transilvania**" ,el demasca falsitatea argumentelor folosite de propaganda revizionist-horthystă ,caracterizând succint organizațiile politice ale maghiarilor .

...Partide burgheze maghiare

Magyar Part-ul (Partidul Maghiar) condus de contele Bethlen ,**EGE**(Asociația Agrară din Transilvania) ,condusă de dr.Paul Szasz și **Partidul Maghiar dizident** ,condus de contele Banffy "**sunt organizații ale burgheziei maghiare din România , pătrunsă mai mult sau mai puțin de spiritul iridentist ,condus și subvenționat de Budapesta și rău intenționate față de statul român.**"

După dizolvarea partidelor politice și crearea FRN , cu a sa secțiune maghiară , lucrurile se schimbaseră doar în aparență."**Faptul că această secțiune este condusă de revizionști cunoscuți , cum sunt contele AdamTeleky (vărul actualului premier maghiar) , dr.Szasz , baronul Eduard Atzel (șeful org .național-socialiste "Nyilas Keresztes"-săgețile încârligate-, organizație cu caracter local) și dr.Desider Albrecht constituie o primejdie continuă pentru securitatea României , căci acești conducători sînt , fără dor și poate , capabili să exercite la un moment dat șantajul cel mai odios "**

...Madosz (Uniunea oamenilor muncii maghiari din România)

Era singura organizație politică maghiară care " se opune cu fermitate alipirii Transilvaniei la Ungaria lui Horthyși a lui Teleky, care se opune agitațiilor revizioniste ale conților maghiari din

Transilvania și care apără consecvent politica de menținere a păcii împotriva uneltirilor Berlinului și Budapestei "

▣LD:Cronologie:etapele încadrării minorităților

Prin **Constituția** din febr.'38 , **partidele minoritare au fost considerate dizolvate** , la fel ca cele românești .

La 1 mai '38 , s-a creat **Comisariatul General pentru Minorități** .

La 3 mai '38 , s-a publicat **Decretul** de organizare al CGM .

La 15 dec.'38 , s-a creat **Frontul Renașterii Naționale** .

La 3 ian.'39 , a fost publicat **Regulamentul** FRN .

Art. 6 prevedea : "**Minoritățile etnice înscrise în FRN își pot valorifica în secțiuni proprii drepturile ce le sunt asigurate prin legile în vigoare** "

Astfel au intrat în FRN : ungurii , germanii, bulgarii, ucrainenii

▣10 ian.'39.Germanii

Într-un **Raport** al Serviciului secret de informație al M.St.M, înaintat regelui Carol la 30 ian.'39 , pornind de la **antecedentele create de expansiunea hitleristă în Austria și Cehoslovacia** - având ca **pretext și sprijin origina lor germanică** - era întocmit un tablou detaliat al organizării Comunității germane din România cu sediul la Sibiu :**organizații politice ,muncitorești ,de tineret , de femei ,de cultură,de propagandă, de ajutorare** .

După intrarea în FRN , după o perioadă în care au trecut printr-o "criză de orientare " , **sașii, șfabi, zipserii hitleriști , se considerau** , sub raport politic și ideologic, ca **făcând parte din unitatea germană național-socialistă a Reich-ului**

Din această atitudine ,**lealitatea manifestată de ei față de statul român până în 1933 a suferit un regres** .De aceea , chestiunii minorității germane trebuia să i se dea o importanță și grijă deosebită .

/10 ian.'39 –sașii în FRN

(conducător,Fritz Fabritius)

O consfătuirea la care a participat Armand Călinescu ,Silviu Dragomir,Hans Hedrich (împuternicit de Fabritius) , la care **comunitatea germană s-a încadrat în FRN pe profesioni** .Au ținut să-și exprime **adeziunea individuală :Rudolf Brandsch** (fost subsecretar de stat

și deputat) **H.Otto Roth** (ex-președ. al P. German) **Fritz Konerth** (fost deputat)

/15 ian.'39 –șfabi în FRN

Întrunire FRN , ținutul Timiș (Banat, Arad, Hunedoara) Au participat peste 6.000 de șvabi .

Au rostit cuvântări : Eftimie Gherman (delegat de la centru) ,Vasile Lăzărescu (episcopul ortodox al Caransebeșului),Ion Bălan (episcop greco-cataolic al Lugoșului) ,**Augustin Pacha** (episcop romano-catolic al Timișoarei) ,dr Ion Suciu ,Aurel Vlad (foști miniștri și membri PNT) , **Iosif Riess** (președ. șvabilor din Banat)

▣14 ian.'39.Ungurii

La 14 ian.'39, Armand Călinescu și Silviu Dragomir au primit o delegație a naționalității maghiare formată din **N.Banffy,dr. P.Szasz,G.Bethlen și Elemer Gyarfás**.

În urma tratativelor duse, s-a perfectat încadrarea maghiarilor în FRN.

Pe baza legii FRN și a Decretului din 4 august '38 , s-a perfectat **un Acord prin** care maghiarii s-au încadrat corporativ în FRN .Organizațiile profesionale ale maghiarilor trebuiau să se încadreze în organiz. profesionale prevăzute în legi .

Maghiarii puteau constitui organizații proprii pentru scopuri culturale, economice și sociale

-17 ian.-unguri în Consiliul FRN

- De la maghiari :Nicolae Banffy și Pal Szasz în *Directorat* ; Coloman Konopi , Ladislau Miko Adam teleki , Ion Josika, Emeric Miko, Elemer Gyarfás , Beni Zzabo , Ernest teleki , Bela Szentkereszthy , în *Consiliu* ;

▣10 febr.'39.Bulgarii

-10 febr. -bulgarii . conducători :**Menciu Nicolof , Țancof, Toporof**

Reprezentanții bulgarilor , însoțiți de Silviu Dragomir, au fost **primiți de Armand Călinescu** , ocazie cu care s-a semnat un **Acord** privind aderarea lor la FRN. , în condiții similare cu germanii și ungurii.

Actul a fost semnat de Iordan Lefterof , Enciu Nicolov, Gheorghii Zogof

Ulterior,3 reprezentanți bulgari au fost desemnați în **Consiliul Superior Național** : Nicolov, Țancov, Toporof .

▣5 oct.'39.Ucrainenii

-ian,'39. , se înscrie și C.Krakalia (președ. fostului P. Țărănesc Ucrainean

-5 oct - ucrainenii :VI. Zaloziiecky, G.Alexievici , I.Gavriliuc.

Textul de aderare a fost identic . Prin autorizații speciale , le-a fost recunoscut

dreptul de a se organiza în FRN , în organizații proprii .

-[**LD : în lucrarea lui , Bănescu dă citate din opiniile privind această problemă :**

/Alte activități.

- **Silviu Dragomir**,cuvântare , Arad , toamna 1939

-**Szas și Teleki** , **cuvântări în parlament** ;

-**Argetoianu** , ș.a. despre activitatea lui **Silviu Dragomir**]

▣Populația României pe provincii și medii

(Universul, 14 iulie 1939)

Total locuitori	Rural	Urban
19.852.070	16.065.000	3.619.409
Provincia	Locuitori	
Muntenia	4.528.102	(Ilfov = 1.065.000)
Transilvania	3.459.701	
Basarabia	3.163.128	
Moldova	2.761.050	
Oltenia	1.680.062	
Crișana, Maramureș	1.473.712	
Banat	940.086	
Dobrogea	924.764	
Bucovina	921.465	

▣Actualitatea minoritară în procente

(*Universul*,25 febr.'39)

Etnia	Procente
Români	71,9%
Unguri	7,9%
Germani	4,1%
Evrei	4,00%
Ruși	2,3%
Bulgari	2,0%
Țigani	1,5%
Ruteni,ucraineni,sârbi,croați,sloveni	0,3%
Cehoslovaci, polonezi	0,3%
Greci	0,1%
Turci.....	0,9%
Tătari	0,1%
Găgăuzi	0,6%

Minoritățile în FRN / 1938/ '39

Guvern FRN Miron Cristea-III -1 febr.'39 -6 martie 39

Silviu Dragomir la CGM

GuvernFRN.Armand Călinescu-IV -7 mart -21 sept.'39

18.) Demisia și reconstituirea Guvernului , emanație a FRN,1 febr.'39

(" Timpul " , an III , nr. 360, 3 febr.'39)

/Continuitate și organizare

-IPSS Miron Cristea - președ. Consil. de Miniștri (bolnav, nu participă)

-Armand Călinescu - vicepreședinte (apoi președ.) , **ministru de Interne** ,
interimar la Apărare Națională

- **Silviu Dragomir** - ministru de Stat pentru **Minorități** (continuă)

19.A.) 8 febr.'39 Declarația -program a guvernului FRN

("România", an II, nr.250, 9 febr.'39)

[LD, 2004:am ziarul ,pag.6-7 ,cu **extrase din program și cu fotografiile titularilor pe departamente** .

(" Timpul " . nr. 250,9 februarie 1939 + foto miniștrii în casete -cu principalele obiective)

[LD:cum peste o lună patriarhul Miron Cristea va muri, **acet Program va deveni, în fond, programul guvernării Armand Călinescu.**

k)Silviu Dragomir,ministru pentru Minorități

[*LD:Silviu Dragomir]

N.în 1888, Gura Sadului-Hunedoara .Dr.în Teologie.Prof. la Seminarul Andreean din Sibiu (1912-1919);secretar al Adunării de la Alba Iulia (1918) Prof.de istorie sud-est europeană la Univ.din Cluj (1919)prodecan, decan (1925-'26); membru al Academiei Române (1926) ; dir.al rev. " *Revue de Transylvanie*"

Membru al PP-Averescu , deputat (1926-'27):membru în PNA, apoi PNC -Goga

Ministru secretar de Stat în guvernul Goga (29 dec.'37 -10 febr.'38)

Ministru de Stat ptr Minorități (1 febr.'39 - 1940)

(Cf.Enciclopedia Predescu, pag.288)

A făcut studii universitare și teologice la Cernăuți, Viena și Carlovitz ; a studiat în arhivele de la Budapesta.De la **1 febr.'39 la 3 iulie '40 , a fost ministrul Minorităților** ,iar în 1940,s-a opus în Consiliul de Coroană cedării Basarabiei și Bucovinei de Nord.

A predat la Univ.din Cluj până-n 1947, **când a fost dat afară din învățământ** .

Arestat la 5/6 mai 1950.Închis la penitenciarul din Sighet , până-n 1955.

(Soția sa a fost și ea arestată , doi ani)

A murit în martie 1962, la Cluj.

(Cf. Cicerone Ionițoiu , Dicționar D-E , f. 132)

-Misiunea Ministerului

...garantarea drepturilor minorităților istorice

Numirea unui ministru pentru minorități ,arată **fermitatea cu care guvernul merge pe linia politicii de garantare a drepturilor minorităților istorice, lăsând liberă dezvoltarea tuturor**

particularităților lor de rasă ,de limbă sau confesiune , în cadrul unei colaborări sincere și leale , la ridicarea și întărirea Statului român.

...Încadrarea minorităților în FRN

Încadrate în "**Frontul Renașterii Naționale**" , unele printr-o spontană adeziune, altele prin acordurile încheiate , aceste minorități **merg astăzi mână în mână cu națiunea majoritară**. De aceea ele vor găsi la noi **o egală solitudine pentru garantarea și respectarea intereselor lor particulare**

...Ținta:înțelegere deplină, sinceritate, bună credință

Tendința noastră , care va trebui să fie și alor , este **de a ajunge la o înțelegere deplină**, care să satisfacă **nu numai interesele materiale** , dar să ducă până la **confundarea de aspirații în acțiunea de înnoire a Statului nostru național**.

Nădăjduim că vom atinge această țintă , punând **sinceritate și bună credință** , și de o parte și de cealaltă .

19.B) Declarația -program a noului guvern , 8 febr.'39

(" Timpul " . nr. 250, 9 februarie 1939 + **foto ministrii** în casele -cu principalele obiective)

«**Silviu Dragomir** :Minoritățile

/ **Garantarea drepturilor minorităților istorice** , lăsând **libera dezvoltare** tuturor particularităților lor de rasă, de limbă sau confesiune , în cadrul unei **colaborări sincere și leale** , la ridicarea Statului român Numirea unui ministru pentru minorități, arată fermitatea cu care guvernul merge pe **linia garantării minorităților istorice** .

Încadrate în FRN , unele printr-o spontană adeziune, altele prin acordurile încheiate , aceste minorități **merg astăzi mână în mână cu populația majoritară** .

Tendința noastră , care va trebui să fie și a lor , este **de a ajunge la o înțelegere deplină** , care **să satisfacă nu numai interesele materiale** , dar să ducă până la **confundarea de aspirații** în acțiunea de înnoire a Statului nostru național.

Nădăjduim că vom atinge această țintă,punând **sinceritate și buna credință** și de o parte , și de cealaltă

20.)Minoritarii se înscriu în FRN ,febr.'39

/Personalități marcante maghiare

Ziarele maghiare din Ardeal au publicat un **Apel către populația maghiară** pentru a se înscrie în FRN. Apelul a fost **semnat de personalități marcante** ,printre care și **Laszlo Purghy** (cumnatul regentului Horthy)("Timpul" 1 febr.'39)

/Secuii:peste 75% în FRN

La 4 febr. '39, deja 75 % din populația secuiască se înscrisese în FRN .

Sub regimul românesc, **secuii fuseseră împroprietăriți 40.000 de țărani** ;standardul lor de viață crescuse ;instrucția publică lichidase 20% dintre analfabeți (România , 6 febr.'39 9)

/Personalități maghiare în Directoratul și Consiliul Superior FRN

Prin **decretul -lege din 6 febr.'39** ,în temeiul Constituției și Regulamentului FRN, erau numiți în **Directoratul FRN** :**Nicolae Banffy** (ocupații intelectuale) ;**Paul Szasz** (agricultură și muncă manuală) ,lar în **Consiliul Superior Național** :**Konopi Coloman** , **dr. Miko Ladislau** ,

Teleki Szabo, Adam și Josika Adam , Miko Emeric, Szabo Beni , Teleki Ernest
(Timpul , 8 febr.'39 , România , 8 febr.'39)

21.)Armand Călinescu,interviu "Paris Soir ",22 febr'39

"**Omul de oțel**" - cum îl botezaseră frații Jerome și Jean Tharaud- era **cel mai ocupat om din România**.Printre din declarațiile sale :

În România nu mai există o "problemă" a minorităților

"**În România nu mai există o " problemă " a minorităților**Cred că în nici o parte de lume ,aiurea **minoritățile nu beneficiază de un tratament mai favorabil ca în România** .
Prin Constituție și regulament FRN , minoritățile aveau întreaga libertate a limbii , religiei, presei , cuvântului, școlii ." ("Timpul" ,an III, nr. 651 , 24 febr.'39)
Călinescu / febr.'39

---

22)Martie 1939.Dezmembrarea Cehoslovaciei

[Vezi la fișier Politică externă](#)

▣ **Împărțirea Cehoslovaciei: anexarea Ucrainei Subcarpatice de către Ungaria**

▣**Minoritatea română din Ucraina Carpatică**

[LD:Am dat acest episod și în cartea mea din 1985.Dar cine a mai observat?! Apropo de această situație :unde mai sunt românii aceștia din fosta Cehoslovacie, din fosta Ucraină Carpatică?

Ce s-a ales de ei după război și în această jumătate de secol de counism sovietic ?

Tare a fost mamă "vitregă" România , cu aceste fragmente de româanism !]

-**11 febr.1939.Hust**.Minoritatea română din Ucraina Carpatică (cca 13 .000 de suflete în regiunea Staninske Doly) a constituit un **Consiliu Național Român** - președ. **Alexandru Marina** -,exprimându-și , totodată, **atitudinea leală față de populația și guvernul național** din Ucraina Carpatică .

Într-un mesaj al **abatelui Voloșin**, era apreciată această atitudine , **asigurând pe români de respectarea drepturilor lor culturale și politice** ("Timpul" , an III, nr.640,13 feb.'39)

-**27 mart.'39** .La ședința Consiliului Superior al FRN **Gr.Gafencu** avea să declare :

<**Nu am dat urmare propunerilor abatelui Voloșin și ale guvernului carpato-ucrainean** ,care urmărea o "**fuziune**" cu România , cu toate că aceste propuneri venite din partea forurilor legale de la Hust aveau cel puțin aceeași valoare ca apelurile pe care guvernul maghiar susține că le-a primit din partea poporului ucrainean"

El a explicat că , prin aceasta ,România a vrut ca "În vremurile turburi prin care trecem , să deslușim cu toată tăria principiul care e la temelia politicii noastre : **NU LUĂM NIMIC CE NU E**

AL NOSTRU , APĂRĂM ÎNSĂ ȘI ÎNTĂRIM TOT CE NE APARTINE >

("Timpul" , an III, nr. 684, 29 mart.'39)

▣**mart.'39.Mobilizarea românească din martie ' 39**

▣**apr.'39 Anexarea Albaniei de către Italia**

23.)Mai.'39.Presiuni diplomatice maghiare:**statutul minorității maghiare** ,

(*I documenti diplomatici italiani* [D.D. I] ottava serie, 1935-1939 , vol.XII

(23 mai -11 aug.'39) , doc. nr. 6 , p.5 ;
("Parlamentul românesc" , an XI, din 25 aug.'39 ; "Lumea Nouă" , nr.23 , 4 iun.'39
[LD : am tratat chestiunile de conjunctură internațională în cartea mea (p. 239- 241)
Aici extrag doar chestiunile specifice subiectului urmărit]

/22mai'39-"Pactul de oțel" germano-italian

/Relansarea atacurilor maghiare

Imediat după semnarea "**Pactului de oțel**" germano -italian (22 mai '39)care consolida **Axa Roma -Berlin** , **guvernul și propaganda Budapestei au relansat atacurile antiromânești** , folosind ca pretext "**lipsa**" de drepturi a naționalităților, "**persecutarea**" lor de către români .

/Critica Ligii antirevizioniste

Oficiosul "**Pesti Hirlap**" publica un furibund articol în care ataca în termeni injurioși activitatea "**Ligii Antirevizioniste**" ,pe **istoricii și publiciștii români** care argumentau legitimitatea , permanența , continuitatea și caracterul etnic majoritar românesc în Transilvania (" Universul " 30 mai 1939)

/Demersuri diplomatice maghiaro-italiene

În aceeași perioadă, **reprezentantul Ungariei la București** ,făcea un nou **demers-protest** pe lângă guvernul român , cerând "**reglementarea**" **problemei minorităților**.
Vinci (ambasadorul italian la Budapesta) transmitea lui Ciano (ministrul de externe) că **Armand Călinescu s-a păstrat pe poziția declarată oficial și public** , că legea emanată în această direcție constituia **un cadru legal suficient** ,fiind în spiritul Constituției și legilor țării

***Notă .Românii din Ungaria (după anexarea Ucrainei subcarpatice)**

În Ungaria exista un **grup minoritar român** care ,după anexarea Ucrainei Subcarpatice , se ridica la cca **80.000** .

În 1910, statistica maghiară indica , pe respectivul teritoriu ,**25.505 români** .

În 1920, erau menționați **23.760 români** .

În 1930, numai după 10ani, numărul lor scăzuse la **16.221**,

iar după alți 6 ani,era dată cifra de **15.571** .

În realitate , numărul **românilor din Ungaria** era de **60.000 de suflete**, în 1920și de **80 .000 de suflete în 1939** .

Și cu toate acestea, **minoritatea română nu dispunea de nici un singur organ de presă** în limba română , **importul ziarelor din România fiind strict interzis**.

Deși românii aveau **40 de parohii** (18 ortodoxe și 22 greco-catolice) **majoritatea nu aveau preoți români** , folosirea **limbii materne fiind reprimată de autorități** .

În parlamentul maghiar care se va constitui la începutul lunii iunie'39 , **minoritățile** nu numai că **nu aveau reprezentanți**,dar populației din teritoriile recent încorporate din Cehoslovacia, **i se refuza și dreptul de a participa la alegeri**

(Cf. rev."Parlamentul românesc" , an XI, din 25 aug.'39 ;"Lumea Nouă" , nr.23 , 4 iun.'39)
Maghiarii / mai -iun.'39

24.)Deschiderea ParlamentuluiFRN ,7 iun.'39

(DAD, MO 1, șed. din 7 iun.'39 , pag. 1- 4)

(AIC, fond PCM, dosar 169 , 199 / 1939, p. 10-12)

[LD : caracterizarea generală din cartea mea este foarte bine realizată . (p. 255 - 263)
De data asta , urmăresc însă cu precădere , referirile la regimul parlamentar democratic pluripartidist , de până în 1937 și motivațiile colaborării sau refuzului de participare în noul parlament. Ceremonia Mesajului a durat 30 de minute și a fost urmată de depunerea Jurământului parlamentar]

▣ Jurământul .

< *Jur credință Regelui Carol al II-lea .Jur să păzesc Constituțiunea și legile Țării să mențin unitatea națională și să apăr integritatea teritoriului României . >_*

/Senatori din ex-partidele minoritare :

[**LD o să încerc gruparea lor pe culorile politice ale fostelor partide**]

Banffy Nicolae, Hans Heydrich, Marton Aron, Episcop Augustin Pacha, Hans Otto Roth, Szasz Paul, Cristu Țancoff ,

Mesajul Regal, Jurământul / 7 iun.'39

25.) **Al.Vaida- Voevod ,președintele Adunării Deputaților- discurs ,9 iun.'39**

(DAD, MO nr. 1 și 2 , șed din 7 și 9 iunie '39)

Al.Vaida / 9 iun.'39

▣ Minoritățile

"Minoritarii să știe și ei **să fie români cu noi.** (**aplauze**) Cu atât mai bine îi va merge maghiarului, sasului, bulgarului , și oricărui minoritar, **cu cât va merge mai bine tovarășului lui român,** fiindcă **suntem legați ca frații siamezi ;nu se poate** ca Națiunea Română să progreseze , fără ca să nu progreseze și ei ;**nu se poate** un declin pentru Națiunea Română , fără ca să nu-i ajungă și pe ei dezastrul

" **În acest înțeles al ideii naționale să fim români,** iar **români și totdeauna români .**

Atunci țara aceasta va înflori și vom ajunge să ne vedem înfăptuite idealurile "

Al.Vaida / 9 iunie '39

26.)**Grigore Gafencu , expozeu : politica externă a României , 9 iunie'39**

(DAD, MO nr. 2, șed. din 9 iunie'39, p. 9-12)

Grigore Gafencu / 9 iun.'39

▣ Precizări principiale în conduita statelor mici și mijlocii

" Până să ajungem însă la pașnica încercuire a pornirilor războinice , ne putem strădui fiecare , prin atitudinea și acțiunea noastră, **să lămurim lozincile și să alungăm fantomele** ce întunecă și otrăvesc viața internațională .

Vom izbuti astfel să punem în lumină acele **realități spirituale și sufletești** care nu se impun numai prin forță , și care sunt , în bună parte legate de **deființa națională liberă și neatârnată a Statelor mici și mijlocii**

Grigore Gafencu / 9 iun.'39

a)Spațiul vital

"Să luăm , spre pildă , cuvintele < **spațiu vital** > despre care se vorbește azi atât de mult .

Dat fiind împrejurările economice de azi , **fiecare Stat** face întru câtva parte **din spațiul vital al vecinilor lui,** fiindcă , pentru a trăi , toate Statele au nevoie unele de altele,

Dacă formula < **spațiu vital** > ,așa neprecisă și neîngrădită, poate stârni unele îngrijorări , aceasta vine de acolo că **problemele care le ridică interdependența economică** între State **au fost lăsate în părăsire.**În măsura în care popoarele își vor îndestula nevoile lor de viață

, fie potrivit unui **plan mai întins,** fie prin **legături economice directe** și prin înlesniri aduse comerțului internațional, fie printr-un **plan mai întins** , care să cuprindă și să apropie toate

podusele , bogățiile și materiile prime complementare - **plan de organizare al vieții**

internaționale la care , după informațiile autorizate ce mi s-au dat ,**bărbați de mare autoritate și răspundere lucrează cu mare râvnă** -se va putea da **îngrădirea trebuincioasă noțiunii**

spațiului vital "

"România a cercetat aceste probleme într-un spirit de solidaritate europeană .

Ea a dovedit cu prisosință spiritul ei de înțelegere al realităților , prin **acordurile economice** pe care le-a încheiat [**acordul economic româno-german**]

"Spațiul care se întinde între hotarele ei , rămâne însă , să se știe bine, rezervat numai misiunii pe care o are de împlinit neamul românesc "

b)Problema minorităților nu este teritorială

" Aș vrea d-lor să ating, de asemenea, **problema minorităților** .E o problemă care , deși privește mai mult politica internă , are totuși înrâuriri puternice asupra raporturilor dintre State .
Țin să declar cu toată tăria că **problema minorităților din România** nu este privită **nicăeri** , de **nici o putere însemnată** , de **nici un guvern răspunzător** , **drept o problemă teritorială** .

Toți cărmuitorii cu răspundere își dau seama că în cuprinsul hotarelor lui,

Statul român este un stat național , din care **nu se pot despărți frânturi minoritare fără a dezlipi din blocul puternic încheiat al neamului nostru ,frânturi mult mai însemnate de români** . (**aplauze prelungite**) [-----]

" Faptul că **uneltirile** ce s-ar pune la cale împotriva statorniciei temelii a Statului nostru **sunt zadarnice**, nu poate decât să contribuie la limpezirea raporturilor dintre noi și unii vecini . El poate să înlesnească de asemenea **temeinica deslegare** , **în cuprinsul hotarelor noastre , a problemei minoritare** .Într-adevăr, problema minoritară , ca orice problemă politică , suferă de pe urma situațiilor provizorii , însoțite de stări sufletești de frământare și de nesiguranță .**Ea nu-și găsește soluția potrivită** , întemeiată pe rândueli și legiuiri statornice , **decât într-o atmosferă de liniște și trainică așezare** .

c)Statutul minorităților

" Știți cu toții cât ne-am străduit , și chiar în anul din urmă , pentru a da chestiunilor minoritare **o cât mai dreaptă deslegare** . **Statutul minorităților** , din toamna trecută,nu reprezintă numai o simplă formalitate . El cuprinde **intențiile noastre cele mai sincere** și voința noastră hotărâtă **de a face dreptate tuturor cetățenilor țării** (**aplauze**)

" Am stăruit cu acest prilej asupra **griei deosebite** ce se cuvine **intereselor culturale, bisericești și economice** ale unor cetățeni pe care suntem dornici să-i legăm cât mai strâns de Statul nostru . [-----]

Împlinirea unui statut de care este legat cuvântul țării , reprezintă nu numai **îndatoriri politice sau sociale** , dar mai ales **îndatorii de omenie** .Aceste îndatoriri nu le putem îndeplini decât **sub impulsivitatea simțămintelor noastre**

de **dreptate și de omenie** și nu cu învoiala sau sub controlul unui Stat străin ,pentru care deslegarea fericită și definitivă a problemei noastre minoritare nu reprezintă poate un interes tot atât de mare ca pentru noi (**aplauze**)

" Iată de ce **România nu va consimți la noi obligații privitoare la minorități , decât față de ea însăși și în cuprinsul organizației de Stat** . (**aplauze**)

" Această hotărâre nu micșorează întru nimic valoarea declarațiilor și faptelor Guvernului român în favoarea minorităților .

d.)Principiul integrității hotarelor

" De aceea, **nici o mare putere nu urmărește și nu sprijină revendicări teritoriale ce ar fi îndreptate contra noastră** . Această constatare mi-a îngăduit să spun că **principiul integrității noastre teritoriale** , care e **la temelia politicii noastre externe**, este un **principiu general de ordine și de pace europeană** .(**vii și prelungite aplauze ; strigăte de bravo**)

Gr.Gafencu / 9 iun.'39

27.)Al.Rosetti (raportor),Proiectul de Răspuns la Mesaj,Cameră,13 iun.'39

(DAD, MO nr.3, șed. din 13 iun.'39, p. 13-15)

Al.Rosetti / 13 iun.'39

▣ Minoritățile

"**Statutul** acordat minorităților noastre etnice le asigură , în cadrele legale, **o rațională dezvoltare economică și culturală** .Printr-o mutuală înțelegere a necesităților de Stat , beneficiarii acestui **regim evoluat** și-au manifestat în repetițe rânduri deplină încredere în guvernul maiestății Voastre și **perfecta lealitate față de țara** care le garantează o viață liberă și civilizată "

Al.Rosetti(raportor) Răspuns la Mesaj / 13 iun.'39

28.)**Alex.Măță** (ex- PNT, ex-sterist, ex-iunianist),la mesaj,Cameră , 22iunie.'39

(DAD , MO nr.5 , șed. din 22 iun.'39, p. 59- 61)

[LD : această opinie și semnificația ei eu am citat-o în cartea mea. În conjunctura internațională a anului 1939 , ea apare lucidă, realistă și patriotică . Evoluția de după 1944 a aceluiaș om politic basarabean,a scos la iveală, însă,un **substrat politic dubios și duplicitar** , marcat , pe de o parte,de colaborarea nefirească cu **guvernul sovietizant al dr.Petru Groza**,pe de altă parte,**de ranchiuna sa față de PNT** ,față de **Maniu și Mihalache** .Nu mă interesează , în mod special , profilul lui Măță

.Dar el devine un "**caz emblematic pentru mentalitatea unor basarabeni** .]

Al.Măță / 22iun.'39

▣ Minoritățile etnice

[LD : atenție ! Nici prin cap parcă nu-i trecea basarabeanului Măță ... eventualul iredentism al **ucrainenilor , rușilor și altor minorități filoruse** sau **pro-comuniste** din Bucovina și Basarabia Doamne ce-o să-i mai coste asta pe basarabeni , în 1940 și după 1944 !

Măță nu va face parte , pare-mi-se , dintre ei, deoarece, încadrat în PNT -Anton Alexandrescu își va exprima deplinul acord cu lichidarea PNT Maniu -Mihalache]]

" [---] se impune un **tratament cât mai larg și mai liber** al minorităților etnice.

Măsurile guvernului din vara trecută , **unite cu o aplicare sinceră** , sunt suficiente .

Ele, eventual, **pot fi chiar lărgite** .Dar cu o singură **condițiune : să se împiedice și să se combată** încercările de a constitui în țara noastră **focare de iredentism** și chiar **de agresiune teritorială ,maghiară, germană sau bulgară "**

Al.Măță / 22iun.'39

29.)**Ion Gigurtu** (FRN, Industrie,Comerț) , discurs la Mesaj, Cameră ,23 iun.'39

(DAD, MO nr.5, șed.din 23 iun.'39, p. 71- 74)

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Minoritățile

" D-lor deputați,**întâietatea naționalității române în Stat** este azi **garantată prin noua Constituție**, adică **Statul Național Român trebuie să devie o realitate**

Românii și Statul Român au arătat cea mai **largă înțelegere problemei minoritare** : minoritarii au găsit atât la Stat cât și la întreprinderile românești ,**ușile deschise pentru colaborare** ; **nu putem spune însă același lucru pentru români la întreprinderile minoritare .**

Credem și vrem să sperăm că **regimul nou**, care face un pas mai mare în colaborarea tuturor cetățenilor acestei țări, **va aduce cu sine o schimbare de atitudine și la minorități** . În această țară ,cu resurse așa de mari , și în care **este loc pentru toată lumea,toți cetățenii ei să colaboreze și sincer pentru binele lor și al țării "** (aplauze)

I.Gigurtu / 24 iun.'39

30.)**Aurel Baci** (deputat FRN - Intelectuali , ținut Mureș),la Mesaj, Cameră ,23 iun.'39

(DAD; MO 5, șed. din 23 iun.'39, p. 63 - 64)

Aurel Baci / 23 iun.'39

▣ Minoritățile naționale

"**Suveranul**, în permanența Sa grijă pentru propășirea și liniștea țării, vine și **asigură minorităților** noastre etnice , în cadrele legii , **putința de a se dezvolta pe teren economic și cultural nestânjenit** , lucru pe care noi , **intelectualii români**, și mai ales cei care trăim alături de dânșii , **îl primim cu bucurie** ,având convingerea că **și ei , la rândul lor, vor ști** , printr-o **leală și armonioasă colaborare cu elementul de baștină** , să contribuie la dezvoltarea pașnică a țării și a pământului care îi ocrotește " (**aplauze**)

Aurel Baci / 23 iun.'39

30.)**I.Jerca** (deputat FRN de Gorj , Intelectuali),la Mesaj, Camera,24 iun.'39

(DAD, MO 6 , șed. din 24 iun.'39, p. 102-103)

[LD : cred că a fost țărănist ... poate disident ... nu știu . Are un discurs atât de naiv , atât de neaoș, încât poate fi atribuit unui țăran cu ceva carte]

I.Jerca / 24 iun.'39

▣ Minoritățile

[LD : La fel ca și pentru alte domenii , Jerca aduce în discuție chestiuni mult dezbătute , într-o manieră simpă , aș zice chiar populară , care oglindește mentalitatea românului obișnuit , mai ales a țăranului . Că vorbește , în 1939, de " asimilarea" minoritarilor, nu i se poate aduce acuza de naționalism. Dimpotrivă , expune, ca principală trăsătură românească , toleranța față de străini . În cuvintele lui răzbate însă acea mahnire , jignire chiar ,a românului că minoritarii se cred superiori și condiționează colaborarea cu statul român ! Se poate spune că așa gândea țăranul român .]

" Să trec acum o chestiune mai serioasă, la chestiunea minorităților .Am auzit chiar astăzi un **orator** care a spus că **este mândru că este german** sau în limba lui ar fi spus **ich bin stolz** ."

Această chestiune de minoritar nu ar trebui să existe , pentru că noi nu avem populație compactă de străini pe teritoriul nostru , și este și în interesul lor să nu mai spună că sunt minoritari , fiindcă minoritar implică ceva în minus,adică mai puțin decât trebuie .

Și îi convine lui să spună lucrul acesta ?Desigur că nu !Atunci **de ce să vină cu declarațiuni de acestea,că vor să colaboreze cu Statul Român , cu condiția ca și Statul Român ș.a.m.d...**

"Nu !Să facă bine minoritățile- dacă vor să se numească astfel ,**eu nu vreau să le numesc așa** , fiind că **nu am avut în România astfel de noțiuni -să se asimileze cu noi** , căci așa trebuie , **când ești mulțumit pe pământul patriei noastre ,să trăiești alături de noi și să nu pui condiții.**

" Vedeți , noi suntem cu fondul dac și cu altoiul roman . Însă domnitorii noștri , în special

Alexandru -cel-Bun ,au înlesnit venirea la noi a unei mulțimi de popare , sași, armeni, secui, țigani , care s-au românizat , încât s-a terminat cu chestiunea aceasta .

Noi nu suntem ca alte națiuni ca să măsurăm sângele sau să ne uităm la pielea oamenilor . Dacă ești mândru de calitatea de cetățean român,ești român pentru noi !****

Astfel , la noi în Gorj, nu cunoaștem străini pe acolo și dacă venea câte un sârb ,cu semințe și cu inele pe care le vindea prin sat , spuneam : ia vezi ce caută românul ală pe acolo ? fiind că

noi confundăm ideea de româncu aceea de om .Vedeți ce națiune nobilă suntem noi !

" Atunci de ce să facă populațiunile acestea asemenea declarațiuni , să pună condițiuni și așa mai departe,când **interesul lor este să spună că sunt români ?**

Poate că suntem mai inferiori ; nu avem ce să le facem !N-o să spun : să-și caute un loc mai bun în alte parte,dar în chestiunea aceasta este nevoie , în interesul lor ,să renunțe la noțiunea de minoritar ,și să spună că sunt buni români ,și ,slavă Domnului, numai rău nu le e

" Evident - așa bănuiesc eu - **sunt unele minorități care astăzi sunt mândre** că de ! - să fim sinceri puțin - **când auzit glasul lui Hitler** , în noembrie trecut , răsunând pe tot globul , desigur **erau mândri că erau germani** , dar până atunci nu prea era chestiunea așa !

Vedeți , pe măsură ce se mărește prestigiul țării de origine, vine și omul cu pretențiuni și cu mândrii .

" Prin urmare , eu cer asimilarea minorităților cu poporul de baștină , pentru că nu poți fi mândru minoritar și fericit în Țara Românească "

I.Jerca / 24 iun.'39

31.)CCBrăescu(FRN,Agricultori-senator numit de rege),la Mesaj,27 iun.'39

(D.S., MO nr . 8, șed. din 27 iun.'39 , pag. 185-186)

CCBrăescu / 27 iun.'39

▣Primatul etnic românesc:nu se poate vorbi de egalitate

[LD:cu mâna pe conștiință și pe suflet afirm că aceasta era percepția românilor ,abia ajunși la împlinirea idealului național,ca națiune și stat întregit .Departate de a fi o mentalitate xenofobă, spre această percepție o îndreptățeau atât spiritul vremii cât și dreptatea istorică.]

" Integrarea elementului etnic național în toate drepturile de care fusese înlocuit , constituie punctul culminant al întregii acțiuni de redresare și de renaștere națională .

Faptul că naționalității române i s-a recunoscut drepturi deasupra tuturor celorlalte naționalități , drepturi în fața cărora toată lumea trebuie să se supună și să țină seamă în împrejurările viitoare ale desfășurării vieții noastre politice , înseamnă începutul de conservare al națiunii române " (vii aplauze)

" Eu am auzit de la această tribună într-una din cuvântările rostite ,vorbindu-se de egalitate . Era , mi se pare ,afirmația făcută de unul din reprezentanții minorităților .D-lor senatori , eu nu pot să nu mă mir că s-a întrebuintat acest cuvânt , tocmai în aceste momente când cuvintele regești ,care au dat întâietate naționalității române ,stârniseră atâta entuziasm în sufletul tuturor Românilor .

" În calitatea mea de bun român și sincer apărător al minorităților ,consider că nu se poate vorbi de egalitate între elementul românesc și elementul minoritar .

Nu poate fi vorba, în primul loc,fiindcă aceasta este exclusă prin proclamarea primatului național ;în al doilea loc, se opune acestei egalități instinctul de conservare al neamului românesc. Și se opune, în al treilea loc, Constituției , care proclamă întâietatea elementului românesc , afirmat de către însuși Regele , în cuvintele așa de calde și înălțătoare adresate Corpurilor Legiuitoare .

" Care sunt aceste cuvinte , înfipite adânc în sufletele și conștiințele tuturor Românilor : < Prin acest nou așezământ s-a proclamat întâietatea naționalității române și s-a statornicit și lămurit mai bine drepturile cetățenilor ; s-a descătușat opinia publică de interesele strâmte . punând-o pe terenul adevăratelor interese ale obștei românești [...] >

" La aceste admirabile cuvinte adresate Corpurilor Legiuitoare , prin Mesajul rostit de Maiestatea Sa Regele și Adresa de Răspuns întocmită de d-l raportor , răspunde prin acest mod de gândire și simțire românească , în care sunt convins că Senatul întreg se asociază din toată inima și cu toată recunoștința ."

CCBrăescu / 27 iun.'39

▣ Minoritățile etnice :drepturi ,nu egalitate !

" Iată , prin urmare , d-lor senatori , care sunt motivele pentru care cred eu că atunci când s-a vorbit de egalitate , s-a săvârșit cel puțin o inadvertență

D-lor, eu înțeleg și foarte bine s-a făcut că s-a dat minorităților tot soiul de drepturi , tot soiul de avantaje ;eu înțeleg că ele trebuie să se bucure de toate drepturile civile și cetățenești ;că așezămintele lor culturale și așezămintele lor religioase trebuie respectate , că ele trebuie să se bucure de o largă participațiune la viața economică a acestui Stat .

"Dar o egalitate perfectă între elementul autohton , etnic românesc, și între minorități, nu poate fi .Ea nu ar fi nici în interesul lor și nici în interesul nostru ,căci ar știrbi acel mare și sfânt privilegiu de întâietate ce se cuvine elementului etnic românesc.

/Statut special ; minister;

" Am ținut , d-lor senatori , cu acest prilej , să fac această declarațiune și cred că sunt în asentimentul tuturor Românilor făcând să se știe că **noi, care avem toată dragostea și toată atențiunea pentru minorități,căroră li s-a dat un statut special**, li s-a înființat **un minister al Minorităților** deținut de către **profesorul Silviu Dragomir**,de a cărui atenție și bunăvoință minoritățile nu au a se plânge ,**nu înțeleg un singur moment să renunțăm la ceea ce litera Constituției** și sufletul mare al Suveranului **nostru ne-a dăruit** în aceste clipe supreme de **renaștere națională și de consolidare a sufletului românesc**. (**vii aplauze**)
CCBrăescu / 27 iun.'39

▣ **Patria Românească:una și indivizibilă**

"Și , ca încheiere , eu cred că nu se va putea rosti de la această tribună niciodată cuvântul sacru de Patrie, **decât în înțelesul unic** în care se poate rosti acest cuvânt,acela de acea Patrie, **una și indivizibilă- Patria Românească** .

" **De o altă Patrie nu poate fi vorba** , decât de această patrie, mare , frumoasă și îngăduitoare, cu altarele și glorioasele ei tradiții , pe care toți suntem datori s-o respectăm , și ale cărei hotare intangibile rămân deapururi sfinte și **pentru minorități și pentru noi** , care le-am apărât cu atâtea jertfe și vom ști să le apărăm tot așa și în viitor " (**aplauze îndelung prelungite**)
CCBrăescu / 27 iun.'39

32.)Alexandru Rosetti (raportor),Concluzii la dezbateră la Mesaj ,28 iun.'39

(DAD, MO nr. 7 , șed din 28 iun.'39 , pag . 132- 133)
Alex.Rosetti / 28 iun.'39

▣ **Minoritățile etnice**

"S-a insistat asupra **caracterului românesc al noii Constituții** . Lucrurile acestea au fost relevate dealtfel în proiectul de Răspuns la Mesaj ,încât socotesc inutil să mai insist asupra lor .

/Declarația ponderată a lui Teleki

În privința politicii noastre față de minoritățile etnice ,trebuie relevată aici **declarația ponderată a d-lui Teleki** care nu **a vorbit de un popor maghiar** [LD : **îmi lipsește din documentar**]
" În această privință , vă reamintesc **observația atât de justă a d-lui Romulus Cândea [de profesie istoric]** asupra **răsfirării minorității etnice maghiare și germane în mijlocul masei românești.**" [-----]

Alex.Rosetti / 28 iun.'39

▣ **Solidaritate în jurul MSR**

"Nu-mi rămâne acum , în concluzie,decât să spun că din discuția asupra proiectului de Răspuns la Mesajul Tronului,se degajează desăvârșita solidaritate a tuturor claselor sociale ale acestei țări **și a minorităților etnice , reprezentate în Parlament** , în jurul MSR Regelui (**vii și prelungite aplauze**) și **în jurul guvernului țării** " (**vii aplauze**)

Alex.Rosetti / 28 iun.'39

33.)Armand Călinescu ,discurs -concluzie la Mesaj ,Cameră,28 iun.'39

(ex-PNȚ , prim ministru,ministru de Interne, ad-interim Armată)
(DAD, MO nr. 7 , ședința din 28 iun.'39 , pag . 133- 138)
Armd.Călinescu / 28 iun.'39

▣ **Minoritățile etnice**

"Consolidarea internă s-a urmărit și prin **apropierea elemntelor de origine etnică diferite**, pe care vicisitudinile istoriei le-au așezat pe pământul țării noastre ."

/Românii nu sunt exclusiviști

"Căci românii nu au fost nici o dată un popor exclusivist. Pentru ei, a fost întotdeauna **un punct de onoare să îngăduie libera dezvoltare a oricui și să concure ei înșiși prin virtuțile lor și prin puterile naturale, la câștigarea locului ce li se cuvine.**

"De aceea, în acest spirit tradițional, regimul actual a înțeles să arate **bunăvoința elementelor etnice străine, atâta vreme cât ele se încadrau sincer în viața de Stat.**

/Problema minoritară- problemă internă

De altminteri, d-lor deputați, țin să subliniez că **problemele care interesează minoritățile, sunt probleme interne.** Cine își închipuie că poate face din aceasta o **agitațiune externă,** care ar cere o **sugestie sau un demers** de peste hotare, se înșală asupra concepției pe care o avem despre demnitatea Statului Român. "(**Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo**)

/Problema minoritară nu este una teritorială

" De asemenea socotesc că nu este nevoie să insist asupra unui lucru elementar și anume : că în legătură cu aceste **minorități se pun numai probleme culturale și economice. Nu există și nu pot exista în această privire probleme teritoriale.**

(**Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo**)

" Pământul românesc este astfel locuit, încât orice știrbire a lui ar însemna pierderea unei majorități românești. **Hotarele României rămân intangibile, atâta vreme cât un soldat român va ține o armă în mână.**(**Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo**)

/Toată solicitudinea față de minoritari

" În cadrul intern, prin urmare, **Guvernul a arătat și va continua a face simțită toată solicitudinea sa pentru nevoile culturale și economice ale minorităților.**

Și sunt în drept să afirm că **nicăeri tratamentul rezervat acestor categorii de cetățeni nu a putut egala pe acela rezervat la noi.**

" Am văzut **agitațiile de presă** care s-au desfășurat în unele țări vecine, având un caracter **pătimaș și inspirat de sentimente ce nu înseamnă dorința unor raporturi de amicitie cu noi.** La asemenea condiții, vă mărturisesc că, nu fără interes, am aflat deunăzi, **tocmai în acele Parlamente, ridicându-se proteste vehemente ale minorităților împotriva tratamentului la care sunt supuse din partea acelor guverne și am apropiat acele** **desbateri de declarațiile făcute de reprezentanții minorităților de la noi, care și-au exprimat întreaga mulțumire "** (**Aplauze**)

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

34.)Victor Iamandi, Concluzii la dezbaterile la Mesaj, Senat, 28 iun.'39

(D.S., MO 9, șed. din 28 iun.'39, pag. 192- 200)

«Comisariatul pentru Minorități

" În ceea ce privește **minoritățile etnice,** al căror **regim a fost stabilit într-un larg spirit de echitate, dar și de o precisă și categorică afirmație de supremație a drepturilor și intereselor superioare ale Statului,** li s-au creat **cele mai potrivite condițiuni, menite să asigure o colaborare leală și utilă între noi și ei ."**

Victor Iamandi / 28 iun.'39

35.)Minoritățile reprezentate în Parlament

/Unguri, germani, ucraineni, bulgari, polonezi,

/Turci,sârbi,găgăuzi, țigani

LD:Vezi la fișierele :CII-Maghiari ,DIIGermani ,E.I Alte minorități
în care sunt date detaliate despre unguri, germani, ucraineni, bulgari,
sârbi,polonezi,găgăuzi,țigani

În alegerile din 1-2 iunie'39 , minoritarii au obținut :

-Ungurii –16 reprezentanți (9 deputați,4 senatori aleși +3 senatori numiți)

-Germanii-8 reprezentanți (4 aleși, 4 numiți)

-Bulgarii și ucrainenii n-au fost aleși .Au avut câte 1 senator numit (după intrarea în FRN)

-Turcii și polonezii –câte 1 senator numit

În total, 28 de reprezentanți .

Oficiul Vaticanului "*Osservatore Romano*" (30 iunie'39) , ocupându-se de alegerile din România , constata sollicitudinea dovedită de guvernul român față de minorități .

(Cf. Univesul, an 56 , nr.178, 2 iul.'39)

36.)Hans Hedrich (Comunitatea Germanilor),la R.laMesaj, 22 iun.'39

(DS,MO 5,22 iunie '39, p. 103-104)

/Deplinul acord cu revoluționarea de sus a vieții de Stat

"Comunitatea Germanilor din România , ai căror membri **trăesc în toate provinciile Țării și care ,după aplanarea fericită a unor grave lupte interne**, îmbrățișează azi,călăuzită de **ideea renașterii naționale în toate domeniile vieții ei**, sub **conducerea d-lui Fritz Fabricius** , **întregul popor german al țării ,într-o unitate sufletească indestructibilă**, a primit Mesajul MSRegelui , cu acea **plină considerație** , care , după tradiția și convingerea noastră, se cuvine purtătorului Coroanei .(aplauze)

Peste acest respect protocolar ,ne aflăm însă și în fericita situație să **ne însușim din convingere** ,atât acele **declarațiuni principiale ale Mesajului** , care afirmă **necesitatea noului**

Constituțiuni, cât și cele care afirmă rezultatele binecuvântate obținute deja până acum prin **revoluționarea de sus a întregii noastre vieți de Stat** .[...]

Cu toții însă trebuie să ne dăm seama că astăzi **ne găsim la începutul acestei perioade noi**, că,prin **înlăturarea teoretică a ideilor materialiste și liberaliste** , nu au fost create decât **premisele pentru o însănătoșire a vieții de Stat** și că în calea unui progres real continuă să existe și azi multe neaunsuri și obstacole ."

/Fideli Statului român și marelui popor german

" Poporul german din România este **gata să colaboreze** din toate puterile la refacerea țării noastre alături de poporul român.**Structura sănătoasă a poporului nostru ,cu 80% țărani și cu o distribuire în proporții sănătoase a celorlalte ramuri producătoare** , favorizează de la început colaborarea cu poporul român ,a cărei majoritate covârșitoare o formează de asemenea țărani

Suntem mândri că aparținem marelui popor german .Faptul însă că **facem parte din Statul român și că aparținem în acelaș timp poporului german** , că suntem **fideli** , **atât Statului**, cât și **naționalității noastre etnice ,nu sunt deloc teze incompatibile**.

Îndatoririle noastre cetățenești vom putea să le îndeplinim , oricând, până la capăt ; în același timp, însă,vom păstra până la ultima suflare ființa noastră germană.

/Misiunea comunității :pionierii unor relații cu patria mamă.

"În misiunea noastră de popor german în România ,vedem,în primul rând, îndatorirea noastră adâncă ,ca **să fim pionierii unor relațiuni politice , economice și culturale** cât mai bune, între țara noastră,într-o Românie puternică , independentă și consolidată în granițele firești ,și între **patria mamă de origina noastră germană** (aplauze generale prelungite)

Acestea nu sunt cuvinte goale: au fost fapte care au consacrat această concepție în zile agitate și decisive "

/Poporul român – popor dominant în Stat

"Mesajul accentuează întâietatea poporului român în viața noastră de Stat .Dacă aceste cuvinte nu vor altceva , decât să constate faptul în sine indiscutabil , că prin numărul covârșitor și prin istoria sa , poporul român are dreptul să dea acestui Stat fizionomia specială a caracterului său, nimeni nu va putea să pună la îndoială această pretențiune.

"Poporul român are dreptul , necontestat , să obțină în toate ramurile vieții naționale, economice și culturale, pozițiunea la care are dreptul ca popor dominant .Aceasta însă nu prin măsuri artificiale și neviabile , ci prin înlăturarea sistematică a parazitismului din viața noastră de Stat și pe calea unei concurențe sănătoase cu toate forțele producătoare și creatoare din această țară.

/Poporul german –egalitate absolută în toate domeniile

"Niciodată însă nu vom putea interpreta cuvântul "întâietate" , în sensul că noi, membrii ai poporului german , trebuie să renunțăm la dreptul nostru de egalitate absolută în toate domeniile vieții naționale , economice și culturale ,**pentru a ne mulțumi cu soarta nedemnă de cetățeni tolerați , de categoria a doua .**

Pretenția noastră de egalitate nu se bazează însă pe principiul democratic și mai mult sentimental de egalitate a tuturor oamenilor ,ci pe faptul incontestabil că ne îndeplinim pe deplin îndatoririle față de patrie și că avem deci dreptul moral să ne folosim și noi în întregime de toate drepturile , pe care le acordă acest Stat .[....]

Avem chiar dovezi că guvernul , în frunte cu dl președinte de Consiliu [Călinescu] , nu se lasă condus în aceste chestiuni de **vechile metode de guvernare demagogice** ,ci de considerațiuni ale adevăratului om de Stat "

-Iorga :"Nu de toate guvernele anterioare.Aduceți-vă aminte , cu gratitudine , **cum ați fost tratați sub guvernul meu , când nu aveam nici o îndatorire și totuș v-am dat tot ceea ce cereați "**

-Hedrich: Trebuie să recunoaștem aceasta [.....] Nu vom uita nici odată că și personalități proeminente ale vieții românești ne-au sprijinit în apărarea intereselor noastre vitale ."

/Recunoașterea Comunității germane = un pas înainte

"Recunoașterea comunității germanilor din România de către guvernul Călinescu , formează indiscutabil un pas înainte către ținta noastră de a avea , în cadrul Statului român și cu respectarea deplină a tuturor necesităților de Statr , **o viață proprie , de sine stătătoare , coresponszătoare ființei noastre etnice** , care va cuprinde pe fiecare german din această țară. Pentru atingerea acestui scop , și pentru obținerea unei reprezentări drepte , cerem de a fi puși în stare de a ne folosi în viitor , pe seama poporului nostru , de toate voturile conaționalilor din țară, încât vom fi avizați la promisiuni și alianțe problematice "

Hans Hedrich / 22 iunie '39

37.)Szasz Paul (FRN,maghiari) ,Declarație la Mesaj, 22 iun.'39

(DS; MO nr.5, șed. din 22 iun.'39, p.113)

38.)Adam Teleki (FRN,maghiari),Declarație la Mesaj, Cameră, 22 iunie '39.

(DAD,MO nr. 5 ,șed. din 22 iunie'39,p.59)

[LD: este evident că citesc aceeași declarație]

/Omagiul MSRegelui

"În numele poporului maghiar din România , înțelegem ca înainte de toate să exprimăm **profundele noastre omagii către Tron** și să exprimăm **sincera noastră recunoștință** pentru cuvintele regale prin care **se recunoaște importanța minorităților naționale și drepturile acestora** în cadrul Statului Român

În sufletele noastre stăruie această recunoștință și acum , amintindu-ne cuvintele de înaltă înțelegere din Mesaj care spun că **<Prin examinarea cu deosebită înțelegere a nevoilor minorităților etnice conlocuitoare , s-a căutat întărirea liniștii interne și a ideii de Stat. >**

/Dezvoltarea economică ,spirituală și culturală a minorităților

"Maiestatea Sa Regele a schițat în Înaltul Mesaj de deschidere a Corpurilor Legiuitoare îndatoririle Parlamentului acum întrunit .Maiestatea Sa a binevoit a ne încunoștiința că va asigura în cadrele legale dezvoltarea economică,spirituală și culturală a minorităților , stabilind între îndatoririle cele mai apropiate ale guvernului **aplicarea sinceră a acestui program** , prin **soluționarea și realizarea practică a tuturor chestiunilor în legătură cu minoritățile** , în cadrul Statului Român .

Neînțelegerile și greutățile din trecut s-au datorat în mare parte neexecutării sau greșitei aplicațiuni a legilor și regulamentelor în vigoare ."

-Decretul Regal și Jurnalul Consiliului de Miniștri vor soluționa revendicările

"**Decretul Regal** și **Jurnalul** Consiliului de Miniștri din **4 august 1938** menite să satisfacă **doleanțele noastre complete în mod corespunzător** și investite cu putere de lege ,**vor putea soluționa revendicările noastre** Trebuie să fim convinși că guvernul Maiestății Sale va realiza dorința regală sub toate raporturile."

/Votează Răspunsul la Mesaj

"În numele **reprezentanților agriculturii , comerțului și al industriei și a intelectualilor maghiari ,punem la dispoziția țării** noastre munca și priceperea noastră în spiritul noei Constituțiuni și **așteptăm cu încredere** de la guvern remedierea tuturor nevoilor poporului nostru , despre care Mesajul Regal spune că *<guvernul le va urmări cu toată sinceritatea >* Dorim să participăm la opera legislativă a țării , pentru ca astfel să fim **slujitori credincioși** și ai **poporului nostru maghiar și ai tuturor concetățenilor** noștri spre binele și prosperitatea țării. Cu aceste precizări declarăm că **votăm Răspunsul la Mesaj**"

Adam Teleki , Paul Szasz / 22 iunie'39

39.)Starea de spirit în armată și populația civilă , iunie'39

(Arh.ISISP,fond XV, dosar.451) Buletin contrainformativ pe luna iunie'39.

Marele Stat Major, Secția a II-a , Birou Contrainformații)

II.Populația minoritară.

1.Ungurii.

În cursul lunii iunie ,**propaganda iredentistă a continuat cu energie**.Unii tineri chemați la concentrare au fugit în Ungaria .În țară, organizează niște "centre de rezistență" (25-30 de persoane) conduse de ofițeri din fosta armată maghiară.

Conducătorii politici maghiari lucrează în strânsă legătură cu cei germani.

Românii sunt nemulțumiți că unгурii au fost primiți în FRN și că , sub această mască, pregătesc " rezistența pasivă" iar la momentul potrivit vor trece la acțiuni de sabotaj și terorism (f.190-191) .

2.Germanii , sașii ,șvabii –hitleriști

Manifestările lor au întrecut situația "normală" și de data asta iată că ne aflăm "**în fața unei adevărate mișcări de afirmare și solidaritate**"

leșirile pe care le are populația germană dovedesc că ei nu sunt sinceri , ci interesați.

"Informațiunile ce avem denotă că în România mișcarea aceasta a germanilor este dirijată din afară."

/FRN German, sub pretext că discută probleme de organizare , tratează "chestiuni pur germane cu caracter hitlerist" **Se salută** întâi cu urarea FRN , urmată de **3 "Heill!" –salut tipic hitlerist** . Membrii comunității săsești depun **un jurământ către conducătorul lor Fritz Fabricius** , cu următorul conținut :*<Jur pe conștiința mea de german , să urmez oricând toate sfaturile și*

îndemnurile pe care le voi primi din partea conducătorului nostru (landes fuhrer Fritz Fabricius) pentru propășirea neamului meu.>

/La sărbătorirea lui Honterus, la Brașov, serbarea a luat un pronunțat caracter politic. Au participat: Fritz Fabricius ,însoțit de statul său major : senatorul Wolf("gauleiter" ptr.Ardeal) și Roth, dr.Bruckner (președ.NationalArbeit-Frontului din România) , Hans Kaufmes (viceprimarul Brașovului)

/ În discursul său la **Congersul germanilor din străinătate** (Breslau),Alfred Bonfert (secretar general al Comunității Poporale Germane din România) a declarat printre altele :< *Fuhrerul fiind unicul conducător al tuturor germanilor din lume, minoritatea germană din România care este insula germanismului dintre Carpați și Tisa, oricând este gata să se sacrifice cu trup și suflet pentru el și Reich .>*

/Circulă zvonul că **Fritz Fabricius ar intenționa să ceară crearea în România a unor "zone autonome germane"** , în care Statul român să nu fie reprezentat decât prin armată , justiție și poliție , restul autorităților să fie format din elementul german , bineînțeles subordonați guvernului nostru .Acest plan urmează să fie adus la cunoștința guvernului român pe cale " amicală"

/La nevoie, nu se poate conta pe elementul german , nici militar , nici economic.

" Această minoritate își urmărește cu fermitate și asiduitate interesele locale și țelurile fixate de acțiunea hitleristă" Se impune stricta supraveghere a Comunității (pag.191-195)

3.Bulgarii

"Iridenta bulgară acționează în mod permanent atât prin orașe cât și prin satele cu populație bulgară. Minoritatea bulgară **a fost , este și va fi ostilă oricărui act de autoritate românească în Cadrilater** , oricare ar fi tratamentul ce i se va da.**Nu renunță la gândul că Dobrogea va fi a Bulgariei "** Campania dusă de presa din Bulgaria este concludentă.(pag. 196-197)

4.Ucrainenii

Se manifestă ca cetățeni pașnici , dar continuă lupta lor iridentă .Visul lor : Ucraina Mare " (p. 197)

5.Evreii

Ei se găsesc la o răspântie .Nu știu care le este viitorul.

Sioniștii duc propagandă pentru Congersul mondial sionist (18 august , a.c. , Geneva) .

Strâng fonduri pentru emigrarea în Palestina .(p.197)

6.Alte minorități

Nimic important de semnalat .

«Propaganda și mișcarea comunistă

[LD : atenție ! Supravegherea PCR era trecută în rând cu minoritățile, din cel puțin două motive : era **alcătuită cu precădere din minoritari** și ducea o activitate antinațională , antiromânească , dar nu subordonată iredentismului ungar, bulgar etc etc....**ci iredentism pro-sovietic** Această distincție nu a fost sesizată în istoriografie .Cât privește "acalmia" constatată de Raport, ea se datora indicațiilor Moscovei din primăvara-vara '39, când ducea tratativele pe două cărți . **Vezi la fișier Politică externă]**

"Aspectul actual al acestei mișcări –spre deosebire de cel din trecut care era pronunțat revoluționar și antinațional – **este mai mult educativ** și are ca obiect , în primul rând, **formarea tineretului în spirit comunist "**

/ În cursul lunii [iun.'39] a fost descoperită "Regionala Dunărea de Jos" și **29 de comuniști au fost deferiți Parchetului Militar** .(p. 198)

Starea de spirit / iunie'39

---

40)Starea de spirit a populației , iulie'39

(Arhiva ISISP, fond XV, dosar.451, vol.II

Inspectoratul general al Jandarmeriei

Buletin informativ nr 6 , iunie'39

B) Populația minoritară rurală

1. Magiarii

Minoritatea maghiară continuă a-și desfășura **lupta iridentă pe teren politic, cultural și religios**, servindu-se de **presă, propagandă orală, știri false , alarmiste** (se dau cazuri concrete de asemenea agitații) Conduc **preoții, învățătorii ...și speră la revizuirea granițelor , la revenirea la Ungaria** .(pag. 141-146)

2. Germanii

Pe față și de formă, alături de conducătorii Statului român ; în fond, urmăresc profituri pentru comunitatea lor .Educați după programul hiltlerist Cer pașapoarte pentru Germania (Se dau cazuri concrete din diverse localități) Această minoritate este preocupată de organizarea sa sub **"impulsiunile și după instrucțiunile primite din Germania"** ."Felul de organizare și activitatea desfășurată sub conducerea Comunității germane , constituie **un pericol pentru siguranța și ordinea în statul nostru "** .Se impune stricta supraveghere (pag.147-149)

3. Ucrainenii

Caracteristic pentru ucrainenii este că dau impresia că sunt mulțumiți în România , dar pe ascuns **lucrează intens pentru " Ucraina Mare "** (Se dau unele exemple și ingraturidini ucrainene) (pag. 150-151)

4. Bulgarii

Au fost și vor fi **ostili oricărui act de autoritate românească în Cadrilater** .
Fiecare dorește întoarcerea la Bulgaria .(p. 152-153)

5. Evreii

Nu constituie o problemă. Nu impun măsuri

C. Populația urbană

Seamănă cu situația rurală .

41) Proteste maghiare din România contra Radio –Budapesta , 4 aug.'39

(România, an II, nr 424 ,4 aug.'39)

Presa maghiară din Banat ,prin publicația săptămânală **Banati Hirado** și cotidianul **Déli Hirlap** , în cadrul unor articole documentare ,a protestat contra proliferării injuriilor de la Radio-Budapesta , cerând postului de Radio-București să demaște adevărata situație:

/Minciunile Budapestei

<Din cei un milion și jumătate de unguri care trăesc în România – preciza Banati Hirado din 30 iulie – nimeni nu crede că în România mor ungurii de foame și că zilnic sunt linșați dintre noi câți am umplea un cimitir >

/Împotriva propagandei mincinoase

Iar **Déli Hirlap** scria :<**Organele cu răspundere ale țării să nu creadă că maghiarii din România , chiar dacă au auzit știrile radiofonice din Budapesta , au știut să le aprecieze la justa lor valoare , neproducând nici un fel de agitații printre noi .Mai mult chiar , suntem împotriva acestui soi de propagandă >**

Proteste maghiare ,aug.'39

42.)Sept.'39.România: 20 milioane locuitori

(I.Chibulcuteanu în Rev."Parlamentul românesc" , an X, nr.323,15 febr.'40)
În septembrie '39 ,populația României a atins cifra de 20 milioane .

/Excedentul natural:4.575.000 suflete

Una din cele mai importante laturi ale evoluției poporului român o constituie intensitatea măririi .Puține state din Europa au egalat ,în cei 20 de ani,**excedentul nostru natural: 4.575.000suflete**, ceea ce egalează cu populația din Transilvania , Banat , Crișana și Mureș, la un loc, în 1918.

Media anuală a excedentului natural :220.000suflete .

Distribuția pe regiuni geografice a excedentului natural, din cei 4.750.000 :

3.500.000 (76%) în Vechiul Regat și Basarabia

1.075.000 (24 %) în Ardeal și Bucovina

Ar trebui să ne mândrim , dar excedentul natural mare se datorește **natalității extrem de ridicată și nu mortalității reduse**.Nicăeri în Europa nu se întâlnește o mortalitate mai mare ca în România .Copii mor la noi într-o măsură exagerat de mare

▣Excedentul natural pe neamuri (1933-1935)

Români –83,2 %

Unguri –3,7%

Ruteni, ucraineni –2,9%

Bulgari –2,4%

Germani –1,7%

Ruși –1,0 %

Evrei –0,5%

Țigani-0,7%

43.) 6 oct.'39 .Intrarea ucrainenilor în FRN

▣Acordul între Guvern și Comunitatea ucraineană

Cu **Acordul** încheiat între minoritatea ucraineană și guvern , prin care se înființa organizația Comunității Ucrainene din România ,s-a încheiat acțiunea de încadrare a minorităților etnice în noul organism .
